

NÉPLAP

A MAGYAR KOMMUNISTA PÁRT KELETMAGYARORSZÁGI KERÜLETÉNEK NAPILAPJA

Rákosi Mátyás:

Mindenekelőtt rendbe kell hoznunk a nemzet vérkeringését biztosító vasutat és postát. Ide kell összpontosítanunk erőfeszítésünk javát.

Az ifjúság egysége — a nemzet érdeke

A magyar nép megoldásra váró problémái között az első egyike az ifjúsági kérdés. Ma már minden józan gondolkodású magyar előtt világos, hogy azokat a kérdéseket, melyek részben a múlt hagyatékaik, részben a demokratikus átalakulás követelményei, csak a legnagyobb erőfeszítéssel és minden erő latbavetésével lehet megoldani.

Magyarországon a legdöntőbb kérdés ma a termelés és az építés, melyek egybekapcsolódnak a reakció elleni harcra. Ez az a frontszakasz a népi demokratikus Magyarországért folytatott harcban, ahol az erők most rohamra indulnak és mérkőznek. Mert, ha nem sikerül a földhözjuttatott parasztnak a földet megművelnie, ha nem sikerül a gyárakat rendbehozni, a közlekedést megszerkezni és elindítani, a kereskedelmet helyes irányba vinni, akkor veszélybe kerül az a Magyarország, amelyben a népek döntő beleszólása van saját és az egész nemzet sorsának intézésébe.

Itt kapcsolódik bele a magyar nép problémáiba az ifjúság kérdése. A földeken, a gyárakban, hivatalokban és iskolákban mindenütt ott van az ifjúság. Ott vannak a fiatal lányok és fiúk, akik lendítő erejükkel meg tudják sokszorozni azokat az energiákat, melyek szükségesek a fenti problémák megoldásához. Ahhoz viszont, hogy a fiatalok minden energiájukkal, lendületükkel dolgozzanak az élet minden terén, két dologra van szükség. Az egyik a demokratikus nevelés, mely lehetővé teszi annak felismerését, hogy miért kell ma minden erőnkkel dolgoznunk. A másik, hogy saját érdekükért — mely az egész nemzet érdeke — egységesen tudjanak harcolni és speciális ifjúsági problémáikat közösen, egységesen tudják megoldani.

A felszabadulás után az ifjúság rögtön megértette az egység szükségességét és életre hívta a MDISZ-t. Azonban nézzünk szembe a valósággal: az ifjúság egysége ezzel még nem született meg. Vannak demokratikus pártok, melyek külön szervezik az ifjúsági mozgalmukat, vannak és lehetnek különböző ifjúsági egyesületek, melyek szintén hozzájárulnak az ifjúság erejének szétforgácsolásához. Meg kell néznünk, kinek érdeke az ifjúság erejének szétforgácsolása? Azoknak, akik a multban börtönbe vetették az ifjúság egységért küzdőket, kiknek nem érdekük, hogy az ifjúság megértse, miről is van tulajdonképpen szó! Akiknek nem érdekük, hogy a ter-

Az északnémetországi, dániai és hollandiai német csapatok letették a fegyvert

Innsbruck, Salzburg elesett — Az amerikaiak átkeltek a Brenner-hágón

Egy héttel ezelőtt még azt irhattuk volna: Berlin nagy része a Vörös Hadsereg kezén van — ma Berlin messze a harcól csapatok mögött marad. A porosz militarizmus, a náci uszítás városa dermedten várja a jövőt. Egy héttel ezelőtt még Göbbels azt hirdette: Hitler vezeti Berlin védelmét — ma Hitler is, valószínűleg Göbbels is halott — mindkettő öngyilkos lett. Egy héttel ezelőtt az első szovjet-angolszász katonai találkozó üdvözöltük Torgaunál, — ma egész Észak-Németországban kezelőfoghatnak már a Vörös Hadsereg hősei szövetséges bajtársaikkal. Egy héttel ezelőtt még két német tartomány volt teljesen a németek kezén: Schleswig-Holstein és Mecklenburg — ma egy sincs. Mecklenburgot harcokkal hasogatták részekre az orosz és szövetséges hadseregek, míg megadta magát. Schleswig-Holstein harc nélkül megadta magát. Egy héttel ezelőtt még voltak nagy német városok a németek kezén: Hamburg, München, Dresden, ma már csak az ostromolt Dresden van egyedül. Egy héttel ezelőtt még Hollan-

diában, Dániában, Ausztriában, Észak-Olaszországban állt a harc, — ma már csak Csehországban. Németországban már csaknem mindenütt, s valószínű, hogy estétől reggelig, mire ez az összefoglalás megjelenik, már ténylegesen mindenütt szövetséges csapatok állanak.

A német fasizmus sorsa megpecsételődött. Maguk a vezetők is belátták, hogy nincs mentés. Sorra adják meg magukat a hadosztályok és hadseregek, tábornokaikkal együtt. A zűrzavar tetőjére hágott. Egységes fegyverletételre már aligha kerülhet sor. Himmler — fegyverszüneti ajánlata óta — eltűnt és Hitler örökét Dönitz vette át. Dönitz azt mondta, folytatni akarja a harcot. Úgy látszik azonban, egyedül maradt akarásával, mert közben mintegy 2—2.5 millió katona tette le a fegyvert. A szervezett ellenállás véget ért, ami ezután következik, az már rendészeti akció: a magukat megadó német csapatok lefegyverzése.

A mai nap eseményeiről alábbi jelentéseink számolnak be:

A Vörös Hadsereg előnyomulása Brandenburgban és Mecklenburgban

Moszkva, május 5. (MTI) A Szovjet Tudósító Iroda május 4-i hadműveleti jelentése: 2. bjelorusziai arcvonalunk csapatai Stettintől északra elfoglalták Targabow várost és harccal birtokba vettek számos községet. Wittenbergtől északra az arcvonal csapatai támadásukat tovább folytatva elfoglalták Sternberg várost és számos más helységet. Május 3-án 22.000-nél több német katonát és tisztelet foglyul az arcvonal csapatai ebben a körzetben és repülőtereken zsákmányoltak 240 ellenséges repülőgépet. 1. bjelorusziai arc-

vonalkunk csapatai Brandenburgtól délre elfoglalták Belzig várost és több nagyközséget, május 3-án az arcvonal csapatai 23.700 német katonát és tisztelet foglyul, míg repülőtereken 57 német gépet zsákmányoltak. Kiegészítő adatok szerint Berlinben foglyul ejtették a birodalmi főváros

rendőrfőnökét, a rendőrség főkapitányát, a birodalmi kancellária őrségének parancsnokát, az SS-dandár vezetőjét, az egészségügyi főnököt, a Berlin és Brandenburg tartományok Vöröskereszt vezetőjét, a 18. gépesített hadosztály vezénylő tábornokát.

Berlin elestének részletei

Moszkva, május 5. Ma még nehéz teljes képet alkotni Berlin elestéről. Ennek következményei beláthatatlanok. A németek fővárosában ma szovjet katona jár. A házakon a mi

zászlónk leng. Május 2-án a katonai parancsnokság épületéhez zárt kocsik érkeztek. A kocsiból két szovjet tiszt és egy német katona szállt ki, akiket Weidling tábornok kö-

vetett. Weidling még helyben felolvasta hadparancsát, melyben elrendelte a feltétel nélküli fegyverletételt. Látni kellett volna, milyen arccal hallgatták ezt a Berlinben ragadt tábornokok. Nemsokára még egy kocsik érkezett. Ebben

Fritsche jött, Göbbels legjobb barátja

és legbizalmasabb munkatársa. Kijelentette ő is, hogy Hitler ügyét elveszítettnek tekinti. Ez az ember négy nappal ezelőtt még azt írta az újságokba: Berlin helytállása páratlan. De nézzük meg a várost.

A Reichstag épületébe jó néhány bomba vágódott be. A vörös zászló most diadalmasan leng homlokzatán.

Nem messze van innen a híres Brandenburgi kapu. A lovas csoport, amely díszíti, szét van löve. Itt is ki van téve a vörös lobogó. A kancellária homlokzatán a büszke sas a horogkereszttel pozdorjává tört. Mellette van a légügyi minisztérium. Ez volt Göring rezidenciája. Innen védelmezte ő a németeket. A sors iróniája, hogy ezt a házat is bombatalálat tette tönkre. Csak rendkívül erős légóttalmi pincéje maradt épen. A város lakói lassan előkerülnek földalatti búvóhelyeikről. A pékek előtt hosszú sorok állanak. Fogoly katonák mennek el előttük. Egy sem néz a foglyokra, kik ételtantán megtörve, borostásan, piszkosan vonulnak tovább. Mellettük szovjet tisztok és katonák. Örömmel tartanak a város központja felé.

melés, az építkezés minél hamarabb meginduljon, a közlekedés helyreálljon, akik arra spekulálnak, hogy a magyar demokrácia oszódott fog mondani, akik azt akarják, hogy az ifjúság ne tudjon résztvenni saját érdekéért folytatott harcban a népi demokratikus Magyarországért. Az ifjúság széles tömegeinek meg kell érteni, de a demokratikus pártoknak és mindenkinek velük együtt, hogy ma többről van szó, mint szűk egyéni, vagy csoportérdekekről, ma az ifjúság s ezen keresztül a nemzet érdekei kapcsolódnak szorosan az ifjúsági egység

megteremtéséhez. Két táborra oszlik az egység körül a vélemény. Vannak, akik helyeslik és vannak, akik nem akarják. Ez utóbbiak nagy része jóhiszeműségből, esetleg félreértésből nem tartja helyesnek az ifjúság egy szövetségbe tömörítését. De vannak olyanok is, akik tervszerűen és tudatosan akadályozzák az egység kialakulását. Ezek ma nem vehetők börtönbe a MDISZ vezetőit, nem verhetik szét a MDISZ szervezeteit, de mindent megtesznek, hogy akadályozzák a munkáját. Rágalmakat és rémhíreket terjesztenek a MDISZ-ről. Ellenük az okos

szó mit sem ér, le kell őket lepazni és harcolni kell ellenük ezen a fronton is.

Tudjuk jól, hogy az egység harcban fog megszületni. Abban a harcban, melyet a MDISZ folytat, amelyhez mind többben és többben kapcsolódnak. Egyre világosabb lesz az ifjúság előtt, hogy hol van a helye és az, hogy a problémák megoldásához fel kell sorakoztatni az üzemek, falvak, iskolák fiataljait, mozgósítani kell az egész magyar ifjúságot. Világos lesz, hogy a MDISZ-t olyan szövetséggé kell tenni, ahol az ifjúság megtalálja helyét, pártpoliti-

kától mentes, az ifjúság érdekeiért harcoló szervezetté, ahol sport, szórakozás, tanulás kövacsolja eggyé a magyar fiatalokat.

Tehát mindenki, akinek szívében fekszik hazája és az ifjúság sorsa, úgy foglaljon állást ebben a kérdésben, hogy Magyarországban a harc a nép elengedhetetlen, a harc a termelés biztosítására, a harc az ifjúságért nagyrészt azon mulik, milyen ifjúsággal folytatódik: szétforgácsolt, reakciós szellemű, vagy pedig demokratikus szellemű nevelt egységes ifjúsággal.

HOLLÓS ERVIN.

Északnémetországi, hollandiai és belgiumi fegyverletétel

London, május 5. Montgomery tábornagy jelentette a legfelsőbb szövetséges főparancsnokságnak, hogy a Hollandiában, Északnyugat-Németországban és Dániában, továbbá a Helgolandon és a Fricsi-szigeteken állomásozó összes német csapatok megadták magukat a 21. szövetséges harcsoportnak. A fegyverletétel a csatá-
térén folyt le és a 21. hadsereggel szemben álló csapatokra vonatkoznak. Hollandia és Dánia lakossága már felszabadult.

Dániában új kormány alakul és rövidesen hivatalba lép. Koppenhágából 1940 április óta most érkezett az első tudósítás, amely így hangzik: A dán hatóságok veszik át az ország közigazgatását és az ezzel kapcsolatos munka minden fennakadás nélkül folyik. A dán rádió kevéssel hét óra után közölte Dönitz tengernagy utasítását csapataihoz, hogy maradjanak barakkjaikban és úgy várják meg a bevonuló szövetséges csapatokat. Norvégia és Csehszlovákia várják a felszabadulás óráját, amely már közel van. A náciizmus halálvágása Európaszerte gyors ütemben megy végbe. Eisenhower tábornok tegnap esti kiáltványában a következőket mondta: A német haderők a

nyugati hadszíntéren felbomlottak.

A németeket a szárazföldön, a tengeren és a levegőben megvertük, egyetlen mentővárak a megadás. Délen és északon a németek veresége teljessé vált.

Berchtesgaden, Hitler egykori hegyi otthona a szövetségesek kezén van. Ausztriában Salzburg és Innsbruck városok elesetek.

A Magdeburg körzetében lévő német haderők maradványai megadták magukat egy amerikai hadosztálynak. Egy német páncélos hadosztály a csehszlovák határon harc nélkül megadta magát.

A megadás részletei

A brit arcvonalon lefolyt feltétel nélküli megadásról szóló eseményt az angol rádió tudósítója Montgomery főhadiszállásáról a következőkben írja le: A német teljhatalommal felruházott megbízottak megérkeztek a főhadiszállásra, hogy az Észak-Németországban, Hollandiában és Dániában lévő német haderők fegyverletételéről tárgyaljanak. Ez azt jelenti, hogy legalább egymillió német haderőt teszi le a fegyvert, azok a német csapatok, amelyek a kanadai 1. és a brit 2. hadsereggel állnak szemben. Ez esemény csak öt percig tartott.

Az aláírás pénteken este zajlott le. Ez történelmi pillanat volt világszerte a britek számára, az a pillanat, amelyért 5 évig és 8 hónapig küzdöttek. A német teljhatalmi megbízottak a következők voltak: Friedsburg tengernagy Dönitz helyettese, Hintzel tábornok, az Északnyugat-németországi haderők főparancsnoka, aki Busch tábornok vezérkari főnöke, továbbá három alacsonyabb rangú német tiszt. A német kiküldöttek először csütörtökön érkeztek Montgomery

Berchtesgaden, Innsbruck és Salzburg eleste után az amerikaiak átkeltek a Brenneren

London, május 5. A 7. amerikai hadsereg elfoglalta Berchtesgaden városát, Hitler fellegetvárát. Ugyanakkor a hadsereg kötelékei elfoglalták Salzburg és Innsbruck városát, majd átkeltek a történelmi jelentőségű Brenner-hágón és egyesültek az 5. amerikai hadsereg csapatával. A francia csapatok folytatják előnyomulásukat Ausztriában és a Rajna felől völgyében elérték

Lichtenstein határát. A 8. amerikai hadsereg térszeresére tett szert Csehszlovákiában. — Linztől már csak 8 km-re áll, de minden percen várható a város eleste, valamint Patton tábornok csapataival Tolbin és Malinovszki marsall csapatainak egyesülése. Csehszlovákiában az amerikai csapatok elfoglalták Pilsen városát és 80 km-re közelítették meg Prágát.

Hol van még ellenállás?

London, május 5. A szövetséges főhadiszállás közölte, hogy német ellenállás csupán Bajorországban Münchenből délkeletre és

Szászországnak, valamint Sziléziának egy kis körzetében tapasztalható. A még német megszállta területeknek ütött az órája.

Autóroncsot

és bármilyen gépkocsitárszékot, tüzhelyet, óskavasat eladók és veszek. COMBOS-vastelep, Arany János-u. 5.

FÉRFI fehérmeműt, főkéletes szabással készült a **Tiszántúli fehérmemű üzem** Vár-utca 2. félelelet. Kézimunkát vállalunk.

Újabb megadások

London, május 5. A német 9. és 12. hadsereg maradványai is megadták magukat az amerikai 9. hadseregnek. A fegyverletétel színhelye az amerikai és orosz vonalak között Magdeburgtól keletre eső amerikai főhadiszállás volt.

London, május 5. A délnémet terepszakban ma 14 német tábornok adta meg magát. Északon Montgomery seregei 40 német tábornokot ejtettek fogságba. Így nem sokára az egész német vezérkar szövetséges kézen lesz.

Kleist tábornok fogságban

London, május 5. Mint az amerikai hadsereg frontjáról érkező tudósítók közlik, Kleist tábornok a szövetségesek kezén van. Ugyanakkor esett fogságba Amacun, Hitler egyik legmeghíhettebb hódolója, aki a múlt világháborúban Hitlerrel együtt örmestereskedett.

Közkatonaként bujkálnak a náci-vezetők

Moszkva, május 5. Bernből érkező jelentések szerint a német fasiszta főkölömpozok, Hitler főfunkcionáriusai miután külföldre való menekülésük lehetetlenné vált, mint közkatonák lépnek a német hadseregbe. Idegen okmányokkal, hamis iratokkal, amelyet a Gestapó szerzett vagy hamisított részükre, igyekeznek a hadsereg nagy tömegében elgyűlni, hogy azután kórházakban, gyűjtőtáborokban mint „békés német polgárok” megmenekülhessenek a felelősségvonalas alól.

Közös olasz kommunista és szociáldemokrata követelések

Moszkva, május 5. (MTI) Az Avantí c. olasz lap felhívást intézett a munkásokhoz. Ebben közölte, hogy a szociáldemokrata és a kommunista párt együttes követelésekkel lépnek elő, amely 3 pontból áll: 1. A köztársaság kiáltása, 2. A nagyipar szocializálása, 3. A földreform azonnali végrehajtása.

Aranyat, ezüstöt, briliánst, a legmagasabb áron veszi KOLLAR órás. KOSSUTH-U. 4.

FÉRFI- és nőiszövetek, bétésárak, sejmek, vásznak, harisnyák és mindenféle textilanyag olcsón vásárolhatók a **Tiszántúli Fehérmemű üzemben** VÁR-UTCA 2. félelelet.

Lelkesedéssel fogadták a Szovjetúnióban az újabb 25 milliárdos hadikölcsönt

Moszkva, május 5. Az egész világot bámulatba ejtik azok a ragyogó győzelmek, amelyeket a Vörös Hadsereg arat, a német fasiszmus fölött. A Vörös Hadsereg harcát kiegészíti a hátszág önfeláldozó munkája és teljes mértékben hozzájárul a diadal kivívásához. A fegyverzetlen és utánpótláson kívül pénzre van szükség a hadviselés fő cikkeinek fedezésére.

A szovjet nép nemesak életét és vérét ajánlja fel a hazának, hanem pénzzel is támogatja a szovjet kormányt.

Május 4-én délután 4 órakor Zoverin, a Szovjetunió pénzügyi népbiztosa bejelentette a 4. háborús államkölcsön jegyzését. A Szovjetunió legfelsőbb tanácsának 11. ülészaka 25 milliárd rubelt állapított meg erre a célra.

Amit elhangzott Zoverin bejelentése, a szovjet nép hozzáfogott a kölcsön jegyzéséhez. A gyárakban, üzemekben, hivatalokban, kolhozokban és a hadsereg csapatrészeinél, a dolgozók egy, sőt két hónapi keresetüket ajánlják fel a kölcsön céljaira. De nézzük csak meg az eddigi háborús kölcsönök milyen eredményeket mutáltak fel. 1942-ben becsülták ki az első, melynek összege 10 milliárd rubelben nyert megállapítást — ezt az összeget néhány nap alatt szétkapkodták, sőt a végleges kimutatás szerint 12 milliárd rubelt jegyeztek a szovjet polgárok. A második, 1943-as 12 milliárd rubelre előirányzott kölcsönre 20 milliárd rubelt jegyeztek. Az elmúlt évben a 25 milliárdos kölcsönre 29 milliárd rubelt folyt be. Felmerül az a kérdés, mi az, ami a szovjet embereket ilyen odaadó és önfeláldozó áldozatra készteti. Egyszerű a magyarázata, amit tesznek, önmagukért teszik, saját ügyüket önmaguk mozdítják elő és teljes mértékben helyeslik és támogatják a szovjet nép kormányát.

Hitler halála és a németek

Moszkva, május 5. A prágai német rádió mai adása szerint Hitler halálával fényes példát szolgáltat minden német katonának számára. A berlini tények azonban arra vallanak, hogy a lakosság százezrei és a katonaság nagy tömegei nem akarják követni Hitler fényes példáját. Ezek a százezrek keserves uton meggyőződtek arról, hogy Hitler példája a halált jelenti részükre. Miután pedig a németek belátták, hogy e példa „hősies követésének”, valamint a további ellenállásnak semmi értelme nincs, mindig nagyobb és

nagyobb csoportokban teszik le a fegyvert. Megadták magukat az olaszországi és ausztriai német haderők, az imént befutott jelentések szerint Hollandia és Dánia német hadserege is megadta magát. A német hadsereg zöme tehát fejet hajtott a szövetségesek előtt. Ugyanakkor ez a prágai rádió közölte, hogy Ribbentrop helyére, aki eltűnt és ismeretlen helyen tartózkodik, von Trotznigot nevezték ki külügyminiszternek. Eddig Trotznig Hitler pénzügyminisztere volt, a Hitler agresszió egyik legaktívabb tagja.

Alexij pátriárka távirata Sztálin marsallhoz

Moszkva, máj. 5. Alexij, Moszkva és egész Oroszország pátriarchája a következő táviratot küldte Sztálin marsall hadseregparancsnokhoz: Az ön parancsnoksága alatt álló és az ön által felkeltett hős csapataink elfoglalják Berlint. Határtalan örömmel és boldogsággal töltötte el hazánk minden hőfiának szívét e hír. Székesegyházunk e történelmi jelentőségű napon hálaírással fordult Istenhez és imádkozik önért, népünk szeretett vezéréért és az általa vezetett hősies hadseregért. Isten áldását kérjük működésének további sikeres folytatására tekintetben.

Alexij, Moszkva és egész Oroszország pátriarchája.

Rövid külföldi hírek

A britek tegnap délután 400 tonna élelmet dobáltak le Rotterdam és Hága holland lakosságának.

A Földközi-tengeri szövetséges főhadiszállás közölte, hogy brit és görög csapatok partraszálltak a Dodekanézosz szigetcsoporthoz tartozó Rhodos és Armen szigetre.

Rangoon elfoglalásával gyakorlatilag végetért a burmai hadjárat. Győzelem koronázza a 3 évig tartó harcot. A szövetségesek még a monszum beállta előtt befejezték a hadműveleteiket. Ez az egyetlen hadjárat, amelyben kínaiak nem vettek részt.

Rangoon a világ húsz legnagyobb kikötőjének sorában foglal helyet. Az Indiai-óceánon csak két nagyobbat találhatunk. E város meghódításának jelenleg két nagy jelentősége van: 1. Hasznos tengeri támaszpont a további előnyomulás megkönnyítésére, 2. Ismét megindulhat rajta keresztül a hadianyagszállítás Kínába, a régi burmai úton át.

Moszkva, május 5. Stockholm jelentés szerint Quisling kormánya felmondott.

Churchill miniszterelnök ma üzenetet küldött Bonomi olasz kormányhoz, melyben gratulált Olaszország felszabadításához és az olasz katonáknak, felkelőknek és parázsnak szerepéhez. Churchill üzenetében ezt mondta: El fog érkezni nemsokára az az időszak, amikor Olaszország együtt fog dolgozni az egyesült nemzetekkel a béke gyümölcsöző munkájában.

Low, angol államtitkár, tegnap a parlamentben a következő kijelentést tette: Auszria megszállását angol, amerikai, orosz és francia haderők fogják eszközölni. A szövetségesek ebben az ügyben megkezdtek tárgyalásait.

A San-franciscói konferencia négy meghívó hatalmának külügyminiszterei tegnap este tanácskozást folytattak. Sajtójelentés szerint a tanácskozás célja az volt, hogy a dunbaron-oaksi határozatnak módosítására vonatkozó indítványok egységesen foglalják magukat alá.

Mód A ben rendk irt ilyen következő : ságok min ködésüket, halasztható munkáság nem termé rakkól a bérviszonyo hadpiazon nézve. A szaktanácsa vették alá egészségtel mint a túl százalékgig A munkált harc nélkül ság igény azonban, munkáság nyereségsé

A munk rek árny gaszbar

Az ipari szehivott gyáripár e bizottai egy rendszer m árak verse szont a tú nyait. A b ellenörzése nak minde annak ellet

Az elmu kásság az sével hősi az üzemek vetkezendő küzdelemne

A munk nemcsak nem a t ben rész jász

A gazda irányítása e kratikus sz nek öszelét a munkásné szolag meg meg ezekno igazi jelenté tikus újjáé hogy a ter irányítására vezetést a v tökkel szent nyezőknek lentés érd bérkérdés termelés ter el s a legk várnak a m

Ebben a szerep va

A szakszerv előre a bér sek ügye csak az első eredmények kimeríteni l adatokat, m tek korább elő tüzték. ma azonban tok elő állit Fel kell ism tá, az áral szoros össze megörve é életnívójának s teljesítheti ben rájuk va

Ez a fejle téseiben dön bérharc kér re. Átfogó sz gosan megh Helyi viszo általan

MUNKÁSÉLET

Bér, ár, profit

Mód Aladár a „Szabad Nép”-ben rendkívül érdekes tanulmányt írt ilyen címen. Gondolatmenete a következő: A bérmegállapító bizottságok mindenütt megkezdtek működésüket, mert a bérek rendezése halaszthatatlanná vált nemcsak a munkásság helyzetének javítása, hanem termelés miatt is. Egyes gyárakból a munkásság a rendezetlen bérviszonyok miatt elszárad, a szabadpiacon magasabb kereset után nézve. A bérek megállapításánál a szaklatáca 5-8 pengős iránybérrel vették alapul a nehezebb vagy egészségtelebbs munkáknál, valamint a túlmunkánál ezt 20-tól 100 százalékgig terjedő pótlékkal emelik. A munkáltatók egyelőre különösebb harc nélkül ismerik el a munkásság igényeit. Nem azt jelentik ez azonban, hogy belenyugodtak a munkásság új bérei révén előállott nyereségcsökkenésbe.

A munkáltató a magasabb bérek árnyékában egyszerűen magasabban is akar kalkulálni.

Az iparügyi miniszter által összehívott ipari ár-értekezleten a gyárpar és a kereskedelem megbízottai egységesen a szabad árrendszer mellett foglaltak állást. Az árak versenye semmivé tenné viszont a magasabb bérek vívmányait. A bérek emelése és az árak ellenőrzése mellett a munkásságnak minden erejét a termelésre és annak ellenőrzésére kell fordítania.

Az elmúlt hónapokban a munkásság az üzemi bizottságok vezetésével hőiesen küzdölni folytatott az üzemek megindításáért. Az elkövetkezendő hónapokban ennek a küzdelemnek ki kell szélesedni.

A munkásságnak most már nemcsak egyes üzemekben, hanem a termelés egész menetében részt kell vállalnia az újraszervezés feladatából.

A gazdasági élet demokratikus irányítása és ellenőrzése új, demokratikus szerveket kíván, melyeknek összetétele korántsem közbübs a munkásságra. A munkásság látványoslag még nem mindenütt értette meg ezeket az új szerveket az igazi jelentőségét, pedig a demokratikus újjáépítés döntő kérdése az, hogy a termelés ellenőrzésére és irányítására hivatott szervezetek a vezetést a vállalkozókkal és szakértőkkel szemben a demokratikus tényezőknél kell biztosítani. Az ellenőrzés érdekében harcra a közvetlen bérkérdés területéről áttolódik a termelés területére. A csata itt dől el a legkomolyabb nehézségek itt várnak a munkásságra.

Ebben a küzdelemben döntő szerep vár a szakszervezetekre.

A szakszervezetek figyelmét egyelőre a bér- és kollektív szerződésekre ügye foglalja le, ez azonban csak az első lépés. Az a téren elért eredmények óriásiaknak tűnnek és kimeríteni látszanak azokat a feladatokat, melyeket a szakszervezetek korábban egyáltalában maguk elé tűztek. A változott viszonyok ma azonban sokkal nagyobb feladatok elé állítják a szakszervezeteket. Fel kell ismerniük a bérmegállapítás, az áralakulás és a gazdasági szoros összefüggését, mert csak azt megörvén érhetik el a munkásság életnívójának tényleges felmérését a teljesíthetik a nemzeti újjáépítésben rájuk váró nagy feladataikat.

Ez a fejtegetés végső következtéseiben döntő módon mutat rá a bérharc kérdésének igazi jelentőségére. Átfogó szempontokat ad és világosan meghatározza a helyes utat. Helyi viszonyaink ismeretében és általában a hozzáfizethetünk azon-

ban még néhány gondolatot. Elsősorban is **le kell számolnunk tehát azzal a fellegással, hogy egyedül a béremeléssel megoldja a munkásság minden létkérdését.**

A munkásság iránybérrel úgy lehet meghatározni, hogy a mindenkori létminimum a fokozottabb termelés, az árellenőrzés és az elosztás révén megszilárdítottan a piac helyzetéhez igazodjék. Az árellenőrzés nyilvánvalóan nem elegendő az emelt bérek kiegyensúlyozására, mert az árak rögzítése azonnal rejtőlegést, áruhiányt von maga után és nagyarányú feketepiacot.

Másik megállapítás, hogy a bérek megszabásánál tekintettel kell lenni bizonyos arányosításra. Az állami üzemekben dolgozó munkások bére a külső munkások bérehez viszonyítva egyelőre igen alacsony. Az építőmunkások szakszervezete például egyhónapos kollektív bér-szerződése jelenleg 9 pengő minimális órabért állapít meg. Ez, ha tekintetbe vesszük a pesti 5-8 pengős iránybérrel, haladást jelent, igaz, hogy a Pesten terbevelt és egyes szakmai üzemekben megvalósított ilyen összegű bérek még nem rögzödtek, a fejlődés stádiumában vannak. **A vagongyári munkásság üzemi órabére pedig még mindig 2.50-3.50 körül mozog.** A Dohánygyár munkásságának átlagos heti keresete pedig 120-140 pengő. A bérmozgalom ezekben a gyárakban is erősen folyik, azonban lényegesen lassúbb ütemben valószínűleg meg, mint a külső munkásság bérkérdése. — Igaz, hogy az állami üzemekben alkalmazott munkásság bérét csak 20-25 százalékos viszonyba hozhatjuk a külsőmunkások béreihez, mert itt szó lehet bizonyosszociális kedvezményekről, öregségbiztosítás, nyugdíj stb., amit a külső munkások egyelőre nem élveznek.

A legsúlyosabban szorítja azonban az olló a közüzemi alkalmazottakat, valamint a kezdő tisztviselőket, tanárokat, tanítókat. A közalkalmazottak bérkérdése egyelőre a rendtelenségnek olyan stádiumában van, hogy majdnem kivétel nélkül mindenütt jóval a létminimum alatti béreket kapnak. A tervbevelt és itt-ott már meg is valósított 100 százalékos fizetésemelések ezen az állapoton nem sokat segítenek. A városi altisztek, klinikai alkalmazottak, bankaltisztek stb. fizetése ugyanis átlagosan és nem részletezve a kategóriákat: nap-számbéres, besorozott stb. — 200-300 pengő. Gyakran négy-ötgyermekes családapák keresnek ennyit pótlékokkal együtt. A kezdő tisztviselőknél, tanároknál, tanítóknál, az eddigi kategóriák szerint, szolgálatuk első tíz évében ugyanez a helyzet. Nevelésügyben tünik, ez a fizetést, amelyből, ismételjük, nagy családok is kénytelenek „élni”, úgy fejegetik meg, hogy ezentúl nem egy kg. cukrot vagy zsírt, vagy szalonnát lehet az egészből venni, amely pedig egy egész család havi megélhetését lenne hivatva szolgálni, hanem esetleg kettőt vagy másfelet. A jelenlegi piaci árakhoz ugyanis így viszonylanak ezek a fizetések, ha egyáltalában „fizetés”-nek lehet ezeket nevezni és mai vásárlóértéküket tekintve nemcsak egyszerűen borravalónak, éhsér-alapnak, vagy igazán nehéz meghatározni, hogy minek. Itt is a létminimumot kell megállapítani, ha komoly rendezésről akarunk beszélni.

A hangoztatott 100 százalékos emelés, ami egyenlő a semmivel, ismét csak a piaci árakra lesz kedvezőtlen hatással.

mert az árak nem az előző fizetésekhez igyekeznek majd alkalmazkodni, hanem minden bizonnyal az „emeltekhez” és egészen biztosan aránytalanul.

Régi igazság, hogy súlyos szervei bajokat nem lehet meggyógyítani ráolvasással vagy hidegvizkúrával. A tőkés gazdálkodás okozta végzetes gazdasági helyzetet nem lehet tehát felületi kezeléssel, egyszerű és egyoldalúnak tűnő béremeléssel megjavítani. Éles logikával és nagy közgazdasági látókörrel mutat rá Mód Aladár idézett cikkében, hogy a tüneti kezelés, tehát a béremeléssel mindenre tekintet nélkül fokozása csak elmérgesíti a bajt. A tőke, különösen a jelenleg adott rendkívüli nehézségek következtében — a nyersanyagellátás, a szállítás, az üzemanyag, a termelő eszközökben elszennvedett veszteség, a tőkehiány ezer és ezer kibúvója — fokozhatja ellenállását. A bérharc csak akkor éri el tehát valódi célját, a munkásság életszínvonalának emelését, ha: **1. a bérharc egységesen arányosítja a béreket; 2. ha a bérharcra együttjár a tőke által a magasabb bérek ellenértékéért követelt szabad profit ellenőrzése. 3. A profit ellenőrzése megköveteli az árak rögzítését, de csak úgy, ha a munkásság demokratikus szervei ellenőrzik a piacot. 4. A piaci árak rögzítése megköveteli az elosztás ellenőrzését, ha a munkásság döntően beleszól az áru- és anyagelosztás kérdéseibe és végül 5. A szabad profit megszüntetése, a piaci árak rögzítése, az elosztás megrendszabályozása pedig csak akkor érhető el, ha van bőséges mennyiségű áru. Az áru pedig a termelés eredménye. A termelés tehát a munkásság legfontosabb kötelessége, hogy döntő harca teljes sikerrel végződjék. h. z**

Majdnem háromszorosára emelkedett a bevetett földterület 16 nap alatt

Mult vasárnapi számunkban közöltük a tavaszi munka állásának adatait április 20-án. Az alispáni hivatal adatai szerint április 20-án fel volt szántva Hajdu megyében 72.528 ka² hold. Azóta ez 145.077-re emelkedett, azaz éppen száz százalékkal. A bevetett terület 37.409-ről 103.946-ra, majdnem háromszorosára emelkedett. Akkor a földek 30% a volt megművelve, most 55% a.

Kicsi az emelkedés a buza-vetésnél. Ez 1851-ről mindössze 1873-ra, azaz 22 kat. holdal emelkedett. Ennek oka egyrészt az, hogy a buza- és máriszántás, másrészt a vetőmag hiánya.

Majdnem 100%-kal emelkedett az árpa-, zab- és borsó- és repa (takarmány és cukor egybevéve) 980-ról 2617 kat holdra, a burgonya 1522-ről 4984-re, a kukorica 2712-ről 30.493-ra, azaz 27.781 holddal emelkedett. A napraforgó 425 holdról 3940-re ment fel, de fel kellene vinni 16-18.000-re, hogy a megye zsir-ellátása biztosítva legyen.

A termelési eredmények természetesen a közeljövőben még emelkedni fognak, s így minden reményünk megvan arra, hogy a legdöntőbb gazdasági nehézségeket át fogjuk hidalni.

A Kommunista és Szociáldemokrata Part álláspontja a szövetkezeti kérdésben

A M. K. P. és Szociáldemokrata Part közös tárgyaló bizottsága a szövetkezeti kérdésben a következő elvi álláspontot szögezte le:

1. Elvileg támogatjuk, helyeseljünk a szövetkezeti mozgalmat, mely a munkásegység jegyében, a két párt által felvetett újjáépítési programnak alárendelve épül ki.
2. A szövetkezeti mozgalmat gyakorlatilag a szakszervezeti tanács fogja megszervezni. Megvárjuk azonban, amíg Budapesten a „Hangya” kérdésében kialakult vélemények alapján konkrét utasítások érkeznek, — ugyanakkor azonban sürgetjük az Ideiglenes Kormányt a „Hangya”-kérdés sürgős eldöntésére.
3. A gyári beszerző csoportok egyelőre mindaddig maradjanak működésben, amíg a szakszervezeti tanács egyéb utasítást nem ad.

nyek alapján konkrét utasítások érkeznek, — ugyanakkor azonban sürgetjük az Ideiglenes Kormányt a „Hangya”-kérdés sürgős eldöntésére.

3. A gyári beszerző csoportok egyelőre mindaddig maradjanak működésben, amíg a szakszervezeti tanács egyéb utasítást nem ad.

Magyar Kommunista Part Keletmagyarországi titkársága. Szociáldemokrata Part kerületi titkársága.

Biztosítási alkalmazottak szakszervezetének igazoló-bizottsága

az igazolási eljárás során tanúvallomások és egyéb bizonyítékok alapján a következő ítéleteket hozta:

1. Dr. Rudolf Imre, az Első Magyar Ált. Bizt. Társaság debreceni fiókjának főnökhelyettesét a szakszervezetből kizárja, valamint a biztosítási szakmától végleg eltiltja, minden illetmény nélkül.
2. Bonisik Ilona, az Első Magyar Ált. Bizt. Társ. pénztárosnőjét csökkentett nyugdíjállással a további működéstől eltiltja.
3. Pallás Károly, a Magyar Élet-és Járadékbiztosító Szövetkezet debreceni fiókfőnökét a szakszervezetből kizárja és a biztosítási szakmától eltiltja, minden illetmény nélkül.
4. Takács János, a Magyar Élet-és Járadékbiztosító Szövetkezet nyiregyházi körzetfelügyelőjét a szakszervezetből kizárja, illetve a szakmától eltiltja, minden illetmény nélkül.
5. Ugrai Ambrus, az Első Magyar Általános Biztosító Társ. pénzeszedő altisztjét 1 évre a szakszervezetből kizárja, illetve a szakmától eltiltja minden illetmény nélkül.
6. Király Ferenc, a Trieszti Biztosító Társaság üzletszerzőjét a szakszervezetből kizárja, illetve a szakmától eltiltja, minden illetmény nélkül.

Pártélet

Reakció elleni harc Biharban

Nem látott még olyan tömeget Berettyóújfalun népe, mint most május 1-én, amikor a munkáspártok és a szakszervezetek végigvonultak az utcákon és előzölögték a főutakat. A lezárt ablakok függönyei mögül leskelődő reakció félelemmel vette tudomásul a munkások egységét és hatalmas erejét. A szónokok és tömegek hitet tettek a munkáspártok egysége, a termelési harc és a reakció elleni küzdelem mellett. A munkásság május 1-i elszánt elhatározását tettek követték. Május 4-én

a Magyar Kommunista Part kizárta tagjai sorából Szabó Miklós alispánt, aki felelős helyén nem a Kommunista Part irányvonalán, nem a demokrácia megvalósításáért dolgozott, sőt szálláscsinálója volt a reakciónak és lág teret hagyott egyesek harcolásának.

Azokat az elemeket segítette, akik nem dolgozni, hanem a nép bőrén meggazdagodni akartak. **Szabó Miklósnak el kellett hagyni az alispáni széket.** Május 5-én reggel összeült a vármegyei bizottság és egyhangu határozattal fordult Erdélyi Károly főispánhoz, hogy az alispáni széket az ideiglenes vármegyei törvényhatósági bizottság összehívásáig Daróczy Pállal, a Nemzeti Parasztpárt vezetőjével töltsék be, aki mint közellátási felügyelő megbízottá lett a munkájával, hogy keményen harcol a munkás- és paraszterdekért és minden párt bizalmát bírja. A vármegyei nemzeti bizottság gyűlése alatt a megyeháza előtt hatalmas tömeg gyűlt össze. Berettyóújfalun népe tüntetett a reakció ellen és a nép hangja megre-

megettelle a vármegyeiháza talait. A reakció emberei láthatólag, hogy elérkezett az ideje annak, hogy örökre eltávozzanak abból az épületből.

Az összegyűlt munkásokhoz és parasztothoz a Magyar Kommunista Part biharmegyei titkára, Molnár Zoltán elvtárs intézett beszédet. „A mai napon Bihar megye népe valóban maga vette kezébe irányítását. Bizonyosság ez arra, hogy a Magyar Kommunista Pártnak nincsenek külön pártszempontjai, hanem mindig a nép érdekeit tartja szemelőtt”. Bebizonyosodott, hogy az alispán nem a népért, hanem a nép ellen dolgozott és ekkor gondolkozás nélkül megválták a lépést. A lelkes tömeg hosszasan eljajogott a Kommunista Pártot. Ujabb jelét látta annak, hogy a Kommunista Part a legkérlelhetetlenebbül szűj le mindenkire, aki ellensége a dolgozóknak és a legkövetkezetesebben harcol a munkásság és a parasztság érdekében. Sohasesm elfogult pártszempontok, hanem mindig népérdek vezetik.

Az új alispán egyszerű szavakkal köszönte meg a nép bizalmát. „A nép akarata előtt meghajlok és minden erőmmel azon leszek, hogy szolgáljam a magyar dolgozók társadalmát”. A nép-együttes hosszasan tüntetett az új alispán mellett, s mindenki boldog volt, hogy egy egyszerű, szegény parasztember került a megye élére. A Szózat és az Internacionálé eléneklésével ért véget a népgyűlés.

Bihar megye dolgozó népe elszántan tovább folytatja a harcot a reakció teljes kiirtásáig.

A Belvárosi Pártszervezet hétfőn délután 4 órakor pártnapot tart az Arany János utca 1/b. szám alatt.

A Kommunista Párt programjának ismertetése a nevelők szakszervezetében

Juhász Géza tankerületi főigazgató felkérte a demokratikus pártokat, hogy programjait ismertessék a nevelők előtt. Szombaton délelőtt 9 órakor a MADISz nagyterme zsúfolásig megtelt hallgatók előtt a Magyar Kommunista Párt kiküldött beszélték a párt célkitűzéseiről.

Juhász Géza bevezetésében utalt arra, hogy a kommunisták hu-

szonót év alatt nem hallhatták nyíltan hangjukat, ezzel szemben kigyót, békát kiáltott rájuk a reakció. Ezt a véleményt még a mai napig sem sikerült kiirtani az értelmiségi agyvelőkből, pedig a kommunisták voltak azok, akik az ország felépítésének elharcosaként először kapcsolódtak be kitűnően felkészült gárdájukkal az újjáteremtés munkájába.

kibálasra ítélt népek ma nemzeti színházakkal, egyetemekkel és kitűnő nemzeti irodalommal rendelkeznek. Ez volt egyik alapja annak, hogy 1941 június 22-én, a német rablótámadás napján az egész szovjet nép mint egy ember vonult ki az utcára, hogy a Szovjetunió igazságos háborúja mellett lütszen.

„A Szovjetunió egy nagy iparvárosában dolgoztam — mondotta —, már hallottuk az ágyúdörgést, amikor lázas munkával leszereltük üzemünket; öt nap, öt éjszaka dolgoztunk egyfolytában, hogy üzemünket megmenthessük. Az egész szovjet nép úgy a termelésben, mint a harcban rettentetelen hősként szállt szembe a német barbarizmussal. És ezért pirult az arcom, amikor egyszerű szovjet munkások és vörös katonák azzal a kérdéssel fordultak hozzám, miként lehetséges az, hogy a szabadságszerető

magyar nép, Kossuth és Dózsa népe a barbarizmus oldalára állott ebben a harcban a szabadságszerető népek ellen.”

A nevelők kérdésével foglalkozva, Szabó elvtárs kifejtette, hogy mindazok a nevelők, akik a multban tudatosan a nép mellett állottak, azokat a demokrácia kiemeli és elcsapatává teszi, hogy még azok is jövethetők büneiket, akik a reakció szolgálatában az ifjúságot félre-nevelték. Ennek az a módja, hogy fölfedik a fasizmus és reakció büneit és megismertetik az ifjúsággal a demokráciát, a népi Magyarországot. Csak az lehet becsületes nevelő, aki a nevelést az új demokratikus Magyarország érdekében végli.

Azokat az elemeket pedig, amelyek a reakciót tudatosan kiszolgálták, a fasizmus elharcosai voltak, elfogja lávóllani a nemzet testéből.

Ezek a kérdések fogják kiváltani a demokratikus és reakciós nevelők közötti harcot. De ettől nincs mit félni, mert a magyar demokrácia mindenkor a haladást támogatja a szabadság és barbárság közötti harcban.

A magántulajdon kérdéseire válaszolva közölte, hogy a kommunisták csak a kizsákmányoló magán-

tulajdonát kívánják megszüntetni: a reakciós földbirtokosét, hogy a magyar nép jogos tulajdonába adják a földet. A Szovjetunióban igenis van magántulajdon, bárki építhet villát, tarthat autót magának, de nem szereshet gyárat, nem építhet bérházat, mert ez csak embertársainak kizsákmányolásával volna fenntartható. A Szovjetunió kultúrpolitikájához hozzászólva ismertette, hogy egyetlen országban sem becsülik annyira a kultúr-munkásokat, mint ott. Hatalmas fizetéseket adnak nekik, amelyből zavartalanul végezhetnek tudományos kutató munkát.

Arra a kérdésre pedig, hogy lehet-e vallás nélkül nevelni, azt válaszolta Szabó elvtárs, hogy a demokrácia részére közömbös, hogy ki milyen templomba jár.

Nagy tetszéssel fogadott előadást után Juhász Géza záró szavaiban kifejtette, hogy a haladó értelmiség pontosan és tisztán látja az utat, melyet követnie kell. Ez az út az igaz értelemben vett nemzeti hazafias út, amely a munkásságra és parasztságra támaszkodik. Aki mást akar, az reakciós és el kell tennie a népi demokratikus Magyarországról.

Az értelmiség felszabadulása

Balogh Elemér elvtárs, a Kommunista Párt debreceni szervezőtársaságának titkára beszélt először. Rámutatott arra, hogy az értelmiség nagyrésze bizonyos csodaváró hangulatba esett és nem értik, hogy most a munkásság és parasztság kérdései képezik a magyar társadalom központi problémáját.

A reakciós társadalmi rend elfátyolozta az osztálykérdést, a nyomort. Irredentizmussal, nemzetiségi, a zsidóellenes uszítással kényeztetik a népi problémákat. Méhetlenül vadsággal izgatott a Szovjetunió ellen is.

Nem véletlen a magyar feudálkapitalizmus és a német junkerfeudalizmus közelsége. A birtokait védeni akaró magyar földbirtokos osztály természetes szövetségeseire lett a porosz milítarizmus megtestesítő fasizmusban. Ma már mindenki előtt tisztán áll, hogy a fasizmus egyértelmű a háborúval, a szabad népek szolgátsága vetésével. De Európa szabadságszerető népei behonyították, hogy nekik nem kell a fasizmus.

Ittben az országban a háború

előtt 3 és félmillió koldus volt, akik sohasem jutottak el a jogasztalához. Ezek a rétegek most ahoz a földhöz jutottak hozzá, amelyet évszázadok óta élesen műveltek.

A Kommunista Párt magára a népre támaszkodik, valódi népi demokráciát akar,

hogy a legszélesebb tömegek maguk intézhessék sorsukat. Ezért támogatja a párt a Földigénylő Bizottságokat, Nemzeti Bizottságokat, üzemi bizottságokat.

Az értelmiségiek a múltban nem tudták hol foglaljanak helyet, társadalmilag sokan az úri osztályhoz tartozóknak képelték magukat, gazdaságilag azonban a munkássághoz tartoztak. Éppen ezért a jelenben bizonytalanok, tartózkodók. A kommunisták azonban tudják, hogy az országot nem lehet értelmiségiek nélkül felépíteni és nem is akarják. Mert

a haladó értelmiségieket a munkások és parasztok hatalmas nemzeti fundamentumához számítják

és ezen a fundamentumon áll vagy bukik a nemzet.

Az ország vezető pártja

Utána Ilku Pál tanító a Kommunista Párt részletes programját fejtette ki. „Mi nem szölamokkal, programunkkal akarunk dolgozni, hanem munkánkkal és eredményünkkel”, — kezdte Ilku elvtárs. A Kommunista Párt ma az ország felépítésének vezetője. A Kommunista Pártot igazolta az idő, ő vezette a német ellenes frontot, ő alapította a függetlenségi frontot, amely a háborúból való kilépést követelte. Egy párt sem tud annyi vértanút felmutatni, mint a Kommunista Párt, amelyek legjobbjai haltak meg bitófán és pusztultak el agyonkínözva a börtönök mélyeiben. Ezek a férfiak és nők egész hazájukért és népükért küzdöttek, harcoltak és szenvedtek.

Tévedés azt hinni, hogy a Kommunista Párt csak a Vörös Hadsereg által felszabadított területeken vezet a reakció elleni és a felépítés érdekében folytatott harcot. A Kommunista Párt Franciaországnak, Olaszországnak, Belgiumnak is vezető pártja, mert célja a dolgozó rétegek kizsákmányolás alól felszabadítása. A párt forradalmi: felosztotta a demokratikus pártok segítségével a földet, de nem folyik vér és nem lobog a láng.

Székfi Gyula a középosztály vezető ideológusa kijelentette, hogy a középosztály eljárt az elméleti szemétpé Magyarországon. Éppen azért a középosztály nemzetellenes rétegeit el kell választani azoktól, akik a nemzet tömegeivel együtt dolgoznak, együtt haladnak. A haladó értelmiség tudatlana van ennek a lénynek és együtt dolgozik a munkásosztállyal.

A kommunistákat, a munkáso-

kat hazátlan bitangoknak kiáltotta ki a reakció. Ezzel szemben

a munkásosztály már 1919-ben bebizonyította, hogy a legnemzetibb réteg, amikor a magyar határokat megvédte a reakciós hódítók ellen.

Ugyanakkor a magukat nemzeti-nek nevező Bethlenek és Horthyék idegenekkel cimboráltak és a nemzetet hátbatámadták. A kommunisták nem nacionalista-sovinisták, nem a más nemzetek elpusztításával akarnak élni, hanem a nemzetekkel együttműködve harcolnak holdozulásukért.

Vallási kérdésben a kommunisták a legnagyobb demokráciát hirdetik: nem bántják senkinek sem vallási meggyőződését, azt minden ember magánügyének tekintik.

Kultúrprogramjuk sem különálló a gazdasági és politikai programtól: a kommunisták a dolgozók érdekeiért harcolnak. De a kultúrát a legszélesebb néprétegek közkinccsává akarják tenni és ezért igazi népi kultúrára törekcsenek. Legnagyobb mértékben tisztelik a kultúrhatományokat. Az oktatás terén az általános ingyenes állami oktatást kívánják bevezetni. Nem akarják felborítani a tanár és diák viszonyát, nem akarnak anarchiát. Ezzel szemben legnagyobb mértékben segíteni akarják a tanárok és tanítók rétegeit, akiket elsőrendű kultúr-munkásoknak tekintenek.

Szovjet kultúra, nevelés, hazafiság, vallás

Szabó István: Több mint ötven nemzetiség lakik a Szovjetunióban, amelyek nagyrészenek népi kultúráját, ábécéjét, nyelvtanát csak a Szovjetunió szocialista kormánya teremtelte meg. A cárizmus által

Május elseje Budapesten

Több százezres tömeg vonult fel Budapesten, hogy megünnepelje május elsejét

Óriási lelkesedéssel vonult fel a gyönyörű napsütésben a Magyar Kommunista Párt, Szociáldemokrata Párt és Szabad Szakszervezetek végeiáthatalan tömegei.

A Vigadó-terén leleplezték a szovjet repülőhősök emlékművét.

A szovjet Himnusz hangjai mellett az orosz hadsereg képviselői, majd a politikai pártok, szakszervezetek, a kormány, a főváros, a Honvédség és a rendőrség koszorúzta meg a szobrot

Budán, a főtéren Zikuv vezérőrnagy, a 2. ukrán arcvonal képviselőiben leleplezte az arcvonal kötelékébe tartozó hősi halottak emlékművét, amelyet szintén 60—70.000 főnyi tömeg vett körül.

A Szabadság-terén föállított orosz katonai emlékműnél Malinovszki marsall, a 2. ukrán arcvonal parancsnoka intézett beszédet a hatalmas tömeghez, amely elborította a Szabadság-teret és a környező utcákat is. Az orosz Himnusz hangjai mellett Malinovszki marsall koszorút helyezett az emlékműre. Utána dálnoki Miklós Béla miniszterelnök, majd a Nemzeti Bizottság nevében Riesz István, Supka Géza és Tildy Zoltán helyezték koszorút. Csorba János polgármester a város nevében, a Magyar Kommunista Párt, a Szociáldemokrata Párt, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége és MADISz koszorúzta meg az emlékművet. Az ünnepség alatt a lelkes tömeg állandóan éljenzete a Vörös Hadsereget, Sztálin marsallt, Malinovszki marsallt és az ideiglenes magyar kormányt.

A Hősök-terén zajlott le május elsejének hatalmas népgyűlése. Már a kora reggeli órákban megindult az ünnepelő tömegek áradata, harcos feliratok hirdették a munkásságszolgálat, a magyar dolgozók elszánt akaratát, hogy a magyar népi demokráciát felépítik.

Kilenc órakor több százezer ember tolongott a téren. Az ünnepség szavalatokkal kezdődött, e közben érkezett a népgyűlésre Miklós Béla miniszterelnök a belügy-, honvédelmi- és külügyminiszter kíséretében.

Majd munkáskórusok következtek s utána Kossa István, a szakszervezetek főtitkára beszélt. Hangsúlyozta, hogy ez a május elseje azt jelenti, hogy a törvények létrehozója maga a nép, amely

soha többé nem engedi kezéből a kezdeményezés jogát. Beszédének befejező részében üzenetet küldött a világ dolgozóit felé és hangsúlyozta, hogy a világ békejének főzálaga nemzetközi munkásség.

Ezután Rákosi Máttyás, a Magyar Kommunista Párt főtitkára beszélt. Hangsúlyozta, hogy ez a május elseje keltős ünnep. Egy napon ünnepelhetik a világ dolgozóit a munkásság és a fasizma igából való felszabadulás ünnepe. A továbbiakban rámutatott arra, hogy a szomszédos demokráta népektől függ jólétünk és megélhetésünk.

— Ezek az új demokráciák nem szavakat, hanem tetteket várnak a felszabadított demokratikus Magyarországtól — emelte fej hangját — bizonyítékot várnak, hogy új szellem, új irány váltotta fel a régit.

Kijelentette, hogy egyik legfontosabb feladatunknak kell tekinteni a még mindig fel-feltörő reakciós gyökerek kiirtását s a nyílt fasizma szellem végsőkig való üldözését, s hangsúlyozta, hogy a magyar demokrácia erejének felmerője az a munka lesz, amely ma az ország dolgozóit előtt áll.

Elkészült a háborús bűnösök első listája

A háborús bűnösök első két listáján, amelyeket a kormány a fegyverszüneti egyezmény értelmében készített el, 276 név szerepel.

A bűnösök közül 13 a régi rendszer vezető államférfia, akik bűnösök abban, hogy a háború Magyarországra is kiterjedt.

12 vezető a nyílt mozgalomnak nyújtott segítséget és a háborúban való fokozott részvételt mozdtította elő.

Ezek között gazdasági vezetők is szerepelnek.

44-en kerültek a listára azért, mert a Szálasi-féle hazaárulásban is résztvettek.

Köztük sajtóvezérek is vannak. 31 a nyílt szellemi vezetők: köztük írók, színészek, egyetemi tanárok száma. 6 katona a megszállt területeken való kegyetlenkedés miatt került listára.

A második listán 73 nyílt országgyűlési képviselő szerepel, 27 katonai vezető, akik a Szálasi-féle

— Követeljük, hogy a kormány vasútkötel sűjtsen le a reakcióra — mondotta Rákosi, majd Döszöczi befejező részében hangoztatta, hogy a demokratikus Magyarországon senki sem gátolhatja meg a dolgozót abban, hogy szabadon éljen, szabadon szervezkedjen s szabad bebeszólása legyen szervezetein keresztül az ország ügyeinek vezetésébe.

Szavait azzal fejezte be a Magyar Kommunista Párt vezére, hogy hite szerint a magyar dolgozó tömegek rövidesen megvalósítják az erős, boldog, szabad és független Magyarországot.

Utána Szakaits Árpád lépett a mikrofon elé. Beszédének gerince az volt, hogy a magyar dolgozók mindörökké hűek maradnak a Szovjetunióhoz és hogy a Szociáldemokrata Párt a Kommunista Párttal való együttműködését nemcsak, hogy fenntartja, hanem baráti kapcsolattá akarja mélyíteni.

A három szónokot a legnagyobb lelkesedés fogadta. A tömegek ezután a Ligetbe vonultak, ahol csodálatosan szép hangulatban töltötték el május elsejének ünnepét.

puccsban vettek részt. Külön szerepel egy személy, aki közgazdasági tevékenységével óriási kárt okozott az országnak. 68 nyílt szellemi vezetőn kívül 6 nő is — többnyire szénásznők, — meg egy kegyetlenkedő katona is. A 276 névvel nincs még lezárva a háborús bűnösök listája, a kormány további listákat fog összeállítani azokból, akiket ezután fog háborús bűnösöknek nyilvánítani.

Ma délután 4 órakor Hangverseny a deportáltak javára az Arany Bika disztermében. Műsoron kívül fellep Vári Weinszock Miklós

A védőügyvéd úr

a nyíregyházi Népbíróság egyik súlyosan elítélt fasizista védencének védelmében oly kijelentésekre ragadtatta magát, melyeknek alapján a védőügyvéd indítványára a Népbíróság nyomban ítélkezett s a védőügyvédet egy évre internálta, joggyakorlatától örökre eltiltotta.

E jellemző eset önkénytelenül is a védőügyvédre tereli a figyelmet, aki így egyre érdekesebb szereplője lesz a nagy pernek, melyben izmosodó demokráciánk megalkuvás nélkül számol le fasizista ellenfeleivel.

A védőügyvéd úr az egyre figyelemreméltóbb szereplő, aki mind sürribben kopogtat be a politikai rendőrség előadóhoz, jár el a népügyészségen s igyekszik védencének ártatlanságáról meggyőzni a szerencsére nem befolyásolható népbírákat.

„Miként az orvosnak kötelessége minden hozzáférhető beteg gyógyítása, azonképpen ügyök én is elkötelezve minden vádlott védelmére” — válaszol, ha kérdőre vonják. — „Ha a fasizista uralom alatt ki mertem állni a baloldaliságuk miatt üldözött védenőim mellett — folytatja —, miért ne lehetném most ugyanezt fordítva?”

Nem vitatjuk a védelem szükségességét a népbírósági tárgyalásokon, hiszen a Népbíróság szelleme a vád és védelem alapján áll. Tudjuk, hogy a védőügyvédek az esetek nagy részében csak kötelességükkel teljesítik, amikor szigorú tárgyilagossággal gyűjtik össze az esetleges enyhítő körülményeket. Gyakran előfordul azonban az utóbbi időben, hogy a védőügyvéd urak helytelenül fogják fel a helyzetet. Semmiképpen sem érhetünk egyet, amikor az elvetemült fasizista bűnösök védelmét az orvosok tevékenységével hasonlítják össze.

Lesújtó jelenség a fasizmust üldöző demokratikus hatóságok előtt, hogy az ügyvéd urak a demokrácia mind fokozottabb mértékben való meghonosodása terén vajmi kevés szerepet kerestek. Alig egyeseknek jutott csak eszébe, hogy lenyomást, nélkülözést vállalva, ha csak pár hónapra is, leüljön valamelyik demokratikus hatóság íróasztala mellé, — hogy jogi

szakértelmével rendelkezésre álljon a még gyakorlatlan, friss és a demokrácia szellemiségét áthatott ifjú tisztviselőgárdának. Alig egyesek siettek a telekkönyvi rendtartáshoz, földügyekhez, parcellázásokhoz kitűnően értő ügyvéd urak közül a földreform gyors és zavartalan lebonyolításának segítségére. A múltban busás jövedelmet húzott bankügyész urakat sem látjuk szakértelmükkel a pénzügyi válságunk okozta problémák körül szorgoskodni. S míg a fasizista védencnek védelmében minduntalan a konkrétumokat, bizonyítékokat sürgetik és hiányolják, — a legtrikább esetben igyekeznek a közéletet, közéleti nagyságokat legjobban ismerő ügyvéd urak a visszaosan fasizistákról bizonyára nagyon is jól tudott konkrétumaikkal, bizonyítékaikkal a demokratikus rendőrségnek szolgálatára állani.

Az, aki valóban őszintén és nyíltan bízik abban, hogy demokráciánk nem tisztavirág-életű, aki a végre reánk köszöntött szabadság hajnalában nem az újabb meggyazdagodás, vagyongyűjtés, önző kapzsi érdekek kielégítésének lehetőségét látja, aki becsületesebben, őszintén és őszintén a demokráciáért, a népért, a közösségért, az egyetemes jóért veti latba minden erejét, — az nem mehet el szó nélkül a fasizmus és demokrácia nagy perében egyre figyelemreméltóbb szerepet játszó védőügyvéd úr mellett. Nem téveszteljük szem elől a védőügyvéd urakat, akiknek a debreceni Kamara területén kétszázötvenegynéhány tagot számláló társadalmi előbb a Kamarák közötti nemes versenyben minden kollégialitást, humanitást megtagadva az első között taszította ki magából a teljes megsemmisülésbe kártársainak nagyobbik felét, — majd bizonyágtételül annak, hogy lényegében mily ügyvédemre vállalkozott a múltban, büntudatának mardosó súlya alatt ön maga fölött ítéletet mondva, kilencven százaléban elmenekült.

E súlyosan kompromittált testületen a sor, hogy tökéletesen és radikálisan szakítva a múlttal, — megüjhödvén és kicszerélve lélekkel lássa meg végre feladatát.

Dr. KUN ISTVÁN.

Ezt írja az o'vasó

A helyőrség május 1-i magafartásáról

Az új népi hadseregnek a május elsejei nagy szabadságünnepi demonstrációs részvétele mindannyiunkat örömmel és bizakodással töltött el. Ezzel Kovári Marcell ezredes, kerületi parancsnok május 3-án kelt parancsában foglalja közre, öszefoglalásra való törekvés, a közös célért való küzdelem kihangsúlyozása jellemzi a kerületi parancsnok parancsát, melynek néhány mondatát érdemesnek tartjuk közölni:

„Május hó 1-én a Vörös Hadsereg Debrecenben hősi halált halt tisztjeinek és legénységének emlékműleplezési ünnepélyére kivonult csapatok példás és fegyelmezett magatartásukkal az ünnepélyen résztvevő szovjet katonai küldötségek vezetőinek, különösképpen pedig az ünnepélyen megjelent polgári közönség viharos tetszésnyilvánítását érdemelték ki. Továbbá azzal a példás magatartással is, melyet a helybeli pártok által május elsején rendezett ünnepségeken egyen- és polgári ruhában megjelent honvéd egyének tanúsítottak és amelyek példát mutattak.

A május elsejei ünnepségeken tanúsított jó szellemmel és fegyelmekkel bebizonyították az összes alárendelt tiszt, tiszthelyettesek és legénység, hogy átérzik az új magyar honvédség nagyfontosságú szerepét. Tudják, hogy a rombadöntött ország újjáépítésében rájuk is nagy szerep vár. Ha a honvédség ezen szellemmel áterjed mindenre, úgy biztosan remélhető, hogy a ma még széthúzásban élő magyar testvéreink minden rétege összefog és a fasizisták által elpusztított országot a közös munkával mielőbb felépíti és virágzóvá teszi.”

Debreceni honvéd bajtársak.

Tisztelt Szerkesztőség! Ma, amikor minden becsületes ember minden erejét megfeszítve dolgozik, hogy hazánkat a romokból újjáépítse, amikor egész jövőnk azon múlik, hogyan gazdálkodunk az ország rendelkezésére álló munkacímével, nem mehetünk el szó nélkül amellett az állapot mellett, melyet az internált nyilasok munkájánál tapasztalunk.

Ezek a bitang hazaárulók, mint a haza megmentői és kitüntetettjei vonulnak fel az utcákon, vigan cigarettázva, pipázva, a legjobb kedélyben. Munkájuk értéke nem ér fel azzal, amibe az ellátásuk kerül. A nemrég lezajlott szemléltetéseknél az utcán láthattunk mindenki, hogy erőteljes, munkabíró, de munkától undorodó nyilasok hogy visznek majdnem üres, de legfeljebb papírral, vagy számmal tele kosarakat, ezeket is 2-2 ember.

Az utcán azonban ezzel kapcsolatban, sajnos még mást is láthattunk. Akadnak még a demokráciás Magyarországon olyan emberek, akik adományokkal segítik ezeket a nyomorult hitleristákat. vannak akik ma is odacsempésznek litokban, vagy nem is litokban csomagokat nekik. Ezt a helyzetet gyökeresen meg kell változtatni! Keményebben kell fogni ezeket a rablókat, még akkor sem lesz a bánásmód megközelítőleg sem olyan, mint ahogy ők bántak a magyar néppel, amit pedig még nem is büntetésekként csináltak. Remélem soraim meghallgatásra találhatnak illetékesek előtt és változtatni fognak ezen a tarthatatlan állapotban.

Egy demokratikus diák.

„Péterfia”
Márkus Zoltán TANC-ISKOLAJA Péterfia utca 30. Ma délután 4 órától
Össztánc
HOLNAP május 7-én délután 5 ór kor új TANCANFOLYAM indul KEZDŐKNEK.

Kardos Albert haláláról

Nyolcvankétes volt, amikor a németek elhurcolták. A hajdúszentgyörgyi koncentrációs táborban összetalálkoztunk. Mi, fiatalabb idegesen, a halálfélelemtől elgyötört sétáltunk naphosszat. Negyedóránként összevessztünk, nem bírtuk egymást elviselni. Ó nyugodtan ült és Toldit olvasta. Pár hét múlva kiszabadult, a Gestapó méltányolta magas korát és a magyar irodalom művelésében szerzett érdemét.

Nyolc héttel később magyar esendőrként hajtották az ország-úton, a főbbi nyolcezer debreceni zsidóval, akik földönfutóvá tettek. Itt már nem számított Csokonai és a Magyar Nyelvőr. Bessenyei főispán úr nem irtalmazott, pedig ő csak tudta, ki volt Kardos Albert, mit jelentett a magyar nyelvtudományiak, a Csokonai irodalomnak, a debreceni Kollégiumnak, Debrecennek.

1882-ben jelenik meg és kelt fel-tűnést a gősejéi nyelvjárásról szóló tanulmánya, a Magyar Tudományos Akadémia jutalmát nyeri el

vele. Nemsokára az Athenaeum adja ki első irodalomtörténeti művét. „A magyar szépirodalom története Kisfaludy Károlyig” című Munkatársa Beöthy Zoltán Nagy Képes Irodalomtörténetben, együtt szerkeszti Endrődi Sándorral a Magyar Költészet Kincstárát, kiadja Petőfi összes költeményeit, nevéhez fűződik az Ember Tragédiájának egyetlen, hibátlan szüvegű kiadása. De a legtöbbet mégis Debrecen „maga” köszönheti neki. Itt, a Csokonai városában, megre-mti első forradalmár-lirikusunk kultuszát. A konzervatív Kardos Albert élete végéig lelkes tudósa és propagátora Csokonainak, a tudós népi költőnek.

Generációkat nevelt a magyar nyelv és a magyar irodalom szeretetére. Most egy Bécs melletti temetőben nyugszik. Fogadjuk meg, hogy mihielyt egy kicsit gazdagabbak leszünk, hazahozatjuk hamvait, mert itt a helye Csokonai és az ősi Kollégium városában.

Fáy Árpád.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése

A városi jog- és pénzügyi bizottság péntek délutáni ülésén

a városi vagyon viteldijának százalékos viteldijemeléséhez egyhangúlag hozzájárult.

Sorrendben Debrecen városának felirata következett a nemzeti kormányhoz, amelyben a 28.000 holdat kitevő városi erdőségek mentesítését kéri a földreform törvénye alól, azzal az indoklással, hogy a város jövődelmi forrásai erősen megcsappantak, az erdőségek kisajátítása következtében pedig még kulturális célokra szolgáló kiadásait sem tudná fedezni.

EGYENRUHAELLÁTÁS. A város alkalmazottai közül egyenruhaellátásra elsősorban azok jöhetnek számításba akiknek a szolgáltatás nagyfokú ruharongalással jár: a tisztok, fertőtlenítő hivatalt alkalmazottak és kocsisok

Az Arany Bika Rt. kérelmét, amelyben nehéz helyzetére tekintettel a bérösszeg elengedését kéri, a bizottság elutasította. A rendbehozott szobák bérleti árát is közölte az Arany Bika Rt., ezek egyégyas szobáknál 55—110 pengőig, kétágyasoknál 110—140 pengő között alakulnak.

KÖZTETEMŐ. A köztemetői díjakat nagy általánosságban az 1942-ben meghatározott összeghez háromszorosában szabta meg a bizottság. A díszavatoló díjat azonban többszöri hozzászólás után 500 pengőben döntötte el.

STRANDDÍJ. A nagyerdői fürdő és a Népfürdő belépődíja került ezután sorra. A Népfürdő belépődíjára 3 pengő lesz, a nagyerdői fürdő díját csak majd a munkálatok befejezése után állapítják meg.

STADION-BÉRELET. Módosítást nyert a DMTE kérelme, hogy a város bocsássa testnevelési célokra birtokába a nagyerdői Stadiont. Szabó Kálmán polgármester javaslatára nem egy egyesületnek juttatja a város a Stadiont, hanem a Sportszövetségnek, az egyes egyesületek fölötti rendelkezés fejében bizonyos jogelismérisi díjért.

FIZETÉSEMELÉS. A városi alkalmazottak illetményeit az előterjesztésnek megfelelően a bizottság a mindenkori törzsfizetés 25%-ának hozzáadásával emelte.

Tyűszemvigószalon
Értesítem kedves vendégeimet, hogy a Bika-épületben, a fürdőbejárati melletti üzletben Gyöppedikúr és Manikúr Szalon nyitoltam. Kérem a láb fájásban szenvedők látogatását. Mély tisztelettel: GÖDÉN FERENC, a Bika-fürdő 2. éven át volt tyűszemvigójá

SEZEGNYHÁZ. A református egyház szegényházának ügyét tárgyalta a bizottság a szociális ügyosztály előterjesztésében. A szegényház anti-szociális állapotának felfedése óta sürgős intézkedések történtek az aputak fertőtlenítése és emberi helyen való elhelyezése érdekében.

BIZTOSÍTÁS. Dr. Hollósy tisztelő orvos javasolta, hogy a betegbiztosítást terjesszék ki mindazokra a fizikai munkásokra, akik részt vesznek a termelésben és alkossa meg a kormány a népbiztosító intézetet. A bizottság egyhangúlag elfogadta ezt a javaslatot, mégis azzal a kiegészítéssel, hogy vezessék be azt a regényes követelményt, miszerint a betegek szabadon választhassák orvosukat. A javaslat a szabad orvosválasztással kiegészítve régi vágya a biztosítottaknak és sok panaszt szüntet meg.

A Magántisztviselők Igazoló Bizottságának határozata

Az igazoló bizottság Ackermann Fül bankigazgatót azért, mert a Keresztény Nemzeti Ligának szan-vizsgálója volt, nyilvános feddésben részesíti. Nevezett ellen csak azért nem hozott súlyosabb határozatot: az igazoló bizottság, meri kétségtelenül bebizonyosodott, — hogy nevezett a múltban reakciós és fasizista tevékenységet nem fejtett ki

Üzletünk vezetését személyesen átvettük.
Hajfestés, tartóshullám, kozmetika, békebeli anyagokkal
tdsb. és ttj.
Komáromi Józsefné
József kü. hg.-u. 3. (Bika bérház)

Petőfi-mozgó (volt Vigszínház)
Május 7-től, hétfőtől. Ragyogó amerikai szerelmi történet
Éjszaka kezdődött
Charles Boyer és Jean Arthur toserenlésével.
Legújabb orosz híradó
Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Hull

Szálasi nyilatkozásról egyre üdérülnek ki. sirok feltárasa nyének vezetői tal szörnyű a ról, most pedig zelt hivatalos be, hogy

az Aldunán dályozzák

A jelentés kőalmult napokba forgalom, egyban lehetetlen zátónyra futó ktróhájókat kaskokra, mely eslegrá hozta cslegrámeny-ha

A MADISZ

30-án tartott dotta, hogy e A jelenlévők gondolatot s r tagtoborzás. kává Toros Ká A csapat öszes János-u. 25. rrdéklődökét. den) d. u. fél utca 26. sz. a nek meg. Csap

Segítsünk a Magyar Vörösk (utca 6.) kéri a amennyiben n tulajdonában h hozza be eladú kórház vezetőse beteg katonáin gának csökkent

Értesítem a a pontos idője rdnaptól déli rrdéklődökét. Polgármester.

A KASSA-UT május 6-án m r órától délut joglári személy kédd, csütörtől ten nap igém 3. pengő

A lakáshivat

A Csapó és lóvó Iparostai 2-6. számú h és emiatt f. 6 8-án (hétfőn) e etet tart. A

űlését május 9-é hivatali új h Iparostanoncisk

Ujszöve

Köztudomás nyomoruság egyes közülete mogatásból, r járulásából ék beszerzési cso

A kisebb árubeszerző vagy egyáltal igényeket kie vezelttség hián zött is akara árkonkurenciá működésük s nem gazdaság

Ez az egész tette a debrec és fizikai mu a májusi den jegyében létre kézetet, amely

Petőfi-mo

Mai műsor: kotás ki

GIB

Nagy Viviane Ro Stroheim Legujab

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Előadások: tel 4, 5, és tel 7-kor vasár- és ünnepnapon 2 órakor is. Pénztár 1 órától, vasárnap és ünnepnapon 10 órától.

Légő-parancsnoki igazolás egy nyilas-vezér ártatlanságáról

Feltartóztatták és a debreceni rendőrségre kísérték Baranyai Sámuel püspökladányi ügyvédet. Baranyai a nyilaspárt vezetője volt, Huhai jóbarátja. Kihallgatása folyamán számtalan mentőtanúra hivatkozott, akiknek vallomása azlán a legterhelőbb adatokat szolgáltatta ellene. A dolog legérdekesebb része az, hogy a letartóztató hatóságok egész köteg írást adott át február-ról és márciusról keltezte, melyekben annak a háznak a házfelügyelője és légőparancsnoka, amelyben lakott, igazolják, hogy „semmilyen politikai tevékenységet nem fejtett ki”, hogy lakásában zsidó holmik voltak és mind meg is vannak és más ehhez hasonló tartalommal. Az egyik írásra rá van vezetve, hogy 3 példányban készült. Mindenesetre érdekes, hogy valaki — aki — mint Baranyai bizonygatja — teljesen ártatlan és régen kiábrándult a nemzeti szocializmusból, ilyen előrelátóan biztosítja magát. Mitől felt?

Vegyelemzik a paprikát

Felhívom Debrecen város területén lako minden paprikakészítőt, aki készítményét eladni kívánja, köteles az eladás előtt árúját a debreceni Vegy-kísérleti Állomáson bemutatni, ahol azt szakszerűen megvizsgálják s a vizsgálat eredményéről hivatalos bizonylatot adnak ki.

Minden kereskedő, akinek még meg nem vizsgált, házi készítésű (nem minősített) paprikája van, vagy ilyen paprikát kíván beszerezni és árusítani, ugyancsak köteles árúját vegyelemzés végett a Debreceni Vegy-kísérleti Állomáson bemutatni.

A vegyelemzési bizonylatokon kívül címkéket is mellékel azokhoz a paprikákhoz, melyek minősége megfelel a követelményeknek.

Ha a vizsgálatra bemutatott paprika minősége a követelményeknek nem felel meg, azt a minőségi hiány nagyságához mérten vagy visszaadják a készítőnek átdolgozás (feljavítás) végett, vagy pedig megsemmisítés végett elkobozzák.

Oly paprika árusítása, amelynek forgalombahozatalát a Debreceni Vegy-kísérleti Állomás nem hagyta jóvá, ez esetben tilos. H. polgármester.

HIREK

Hullázatonok az Aldunán

Szállási nyilas banditáinak működéséről egyre újabb és újabb adatok derülnek ki. Budapeston a tömegszökevények vezetőinek elfogása szolgáltat szörnyű adatokat „módszerük”ről, most pedig Jugoszláviából érkezett hivatalos jelentés arról számol be, hogy

az Aldunán hullázatonok akadályozták a hajóforgalmat.

A jelentés közli, hogy az Aldunán elmúlt napokban megindult a hajóforgalom, egyes szakaszokon azonban lehetetlenné vált, mert a hajók zónáira futottak. A Tito-kormány kórhajókat küldött ki ezekre a szakaszokra, melyeknek munkája napvilágra hozta a legszörnyűbb bűncselekmény-halmazatot.

A kórhajók ugyanis a hullák szállítását emelték ki a vízből.

Ezek a hullák már néhány hónapja hevernek a vízben és az ár vitte le őket az Aldunáig. Mindegyiket tartózkodás érte és az orvosi megállapítás szerint már holtan kerültek a Dunába. A holttestek ruha volt, ezekben iratokat is találtak, melyekből minden kétséget kizárólag megállapították, hogy

a szerencsétlenek budapesti illetőségűek voltak, akiket a háromhónapos nyilvánuralom alatt végeztek ki és dobtak a Dunába.

Értesülésünk szerint nemzetközi bizottság fog kiszállni a helyszínre. A bizottság jegyzőkönyvet vesz fel az esetről, melyet a világ közvéleménye előtt ismertetni fognak.

A MADISZ vezetősége április hó 30-án tartott megbeszélésén kimondta, hogy cserkészcsapatot állít fel. A jelenlévők örömmel fogadták a gondolatot s mindjárt meg is indult a tagtöbörzés. A csapat parancsnokává Törös Károly tanítót kérték fel. A csapat összejöveteli helyisége Arany János-u. 25. sz. alatt. Felkérem az érdeklődőket, hogy f. hó 8-án (kedden) d. u. fél 5 órakor Arany János-utca 26. sz. alatt okvetlenül jelenjenek meg. Csapatparancsnok.

Segítsünk a béna katonáknak! A Magyar Vöröskereszt kórház (Hatvan-utca 6.) kéri a t. közönséget, hogy emnnyiben nélkülözhető mankó van tulajdonában (hónalj-, könyökmankó) hozza be eladásra: a műtöbe, hogy a kórház vezetősége módot nyújthasson beteg katonáink testi fogyatékoságának csökkentésére.

Értesítem a város lakosságát, hogy a pontos időjelzést f. hó 6-ától, vasárnaptól déli 12 órakor adják a légvédelmi szirénák egy hosszú jelzéssel. Polgármester.

A KASSA-UTI VÁROSI MÉPFÜRDŐ május 6-án megnyílik. Nyitva reggel 7 óratól délután 6 óráig. A fürdő polgári személyek által egyelőre — kedd, csütörtök kivételével — minden nap igénybe vehető. Napijegy ára 3.— pengő.

A lakóhivatal eddigi helyiségeiből a Csapó- és Burgondia-utca sarkán lévő Iparostanonciskola I. emeleti 2-6. számú helyiségebe költözik át és emiatt f. évi május hó 7-én és 8-án (hétfőn és kedden) hivatali szünetet tart. A hivatal további működését május 9-én kezdi meg. A lakóhivatal új helyiségének bejárata az Iparostanonciskola főbejárata.

A HANGYA kirendeltség Bősörmény-út 4. szám alatti telepén ötközésre alkalmas burgonya kicsinyben és nagyban kapható q-ként 80 pengő áron.

A MADISZ homokkerti szervezete vasárnap d. u. 3 órai kezdettel műsoros táncdélutánt rendez a rendes napi olvasóköri helyiségében.

A MADISZ május 6-án, vasárnap 3 órai kezdettel táncdélutánt rendez a DISZ Bika-beli helyiségében. Kitérő zene, hangulat.

Letartóztatták Nádudvaron Kutasi Jenő tartalékos főhadnagyot, aki századparancsnoka volt egy öreg utászszázadnak. Éhezett, rugdosta, orvosi kezelésben részesíteni nem engedte az alája beosztott öreg embereket s kényszerítette őket a Szálasi-hadseregbe való beállításra.

A debreceni cserkészkerület ismét megkezdte működését. Április hó 30-án megtartott cserkészmegbeszélésen Törös Károly cserkészcsapatvezető bizták meg a kerület megszervezésével és vezetésével. Felkéri a helyi csoportok vezetőit és cserkészeit, hogy Arany János-u. 26. sz. alatti ideiglenes kerületi helyiségben f. hó 11-én, pénteken d. u. fél 5-re megbeszélésre megjelenni szíveskedjenek. Megbeszélés tárgya: A csapatok megindulása, kerületi megszervezése, a cserkészetnek az eredeti cserkész-alapokra feltekintése, próbarendszer kialakítása, cserkészpark ügye. Felkérek minden régi cserkészt, és vezetőt, hogy a megbeszélésen feltétlenül vegyenek részt s gondolatokkal, önkéntes munkájukkal legyenek segítségére mozgalmunknak a cserkészet újjáteremtésében. Kerületi parancsnok.

SZÍNHÁZ

A szent láng

(Irodalmi Kamaraszínház)

A Kamaraszínház pénteki bemutatója mértőföldes haladást jelent a debreceni színházi kultúrában. Ha Maugham színműve nem is jelent magasabb értelemben vett tisztá irodalmat, briliáns dramaturgiai felépítése, drámai feszültsége, érdekessége alkalmassá teszi arra, hogy megszerettesse a prózai színdarabokat a város operettkedvelő közönségével is. A darab főértéke a kiváló emberábrázolás, a színpadra vitt valóban élő embertípusok.

Minden dicséret megilleti az ügyszólván hibátlan előadást. Jó Belezny István rendezése, mely nemcsak az egyes szerepek beállítására terjed ki, hanem azok összehangolására is és kiválóan alkalmazkodik a darab kissé fojtott alaptónusához.

A színészek közül elsősorban a női szereplők érdemelnek elismerést. Majláth Mária riadt, szerelmes, önmagával vívódó asszonya az átlagon messze felülemelkedő színészi teljesítmény. Van néhány szava és mozdulata, melyvel hosszú monológoknál is többet fejez ki. Az anya szerepében B. Kovács Terus egy rutinrozott, komoly tehetségű színésznő sokoldalúságával mutatkozik be. Harmadik felvonásbeli jelenete indokoltan könnyeztetni meg a közönséget. — Jó alakítást nyújt Havadi Ilona nehéz drámai szerepében. Elfajított indulatai tökéletesen meggyőzők. A férfiak között Deák Sándor jár az élen. Alakítása kulturált, komoly, becsületes színvonalú munka. Belezny István beteg férje, Márky Géza szerelmes férfit, Árosi Aladár orvosa elsőrendűen illeszkedik bele a dráma hangulatába. Úgyesen mozog a kezdő Oláh Klára is.

Mindent egybevetve, kellemes színházi estét és művészi élvezetet nyújt a „Szent láng” előadása, mely — bizunk benne — csak kezdete annak a gazdag kultúrprogramnak, melyet a színház igazgatója Debrecen város közönségének igéri.

H. F.

Kötelező cukorrépa termelés

Minden gazda, akinek 5 kat. holdon felüli gazdasága van, köteles ez éven szántóföldi művelés alatt álló ingatlanának 5 százalékán cukorrépat termelni, cukorgyár részére. A rendelkezés alól mentesülnek a szikes, zombékos, vagy sárgahomok talajú földek, továbbá azok a földek, amelyek a cukorgyári átvétel helyétől 10 km-nél távolabb fekszenek. Ha valakinek többféle fekvő földje közül valamelyik termelési kötelezettség alá esik, a cukorrépaival bevetendő rész az összes föld után számítható. Az ügy országos jelentőségére való tekintettel, az érdekelt gazdákról 8 napon belül névjegyzéket kell készíteni, amit az érdekeltekkel aláírva, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamarának kell eljuttatni. Minden 100 négyszögöl területre 1 kg répamagot kell elvetni. A répamagot az őszi elszámolásig a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara hitelezi. A rendelkezést be nem tartók ellen, mint a nép ellenségét ellen megtorló eljárást tesznek folyamatba.

GÁL GYULA

és KMETTY MAGDOLNA május 9-én szerdán délután fél négy órakor tartják esküvőjüket, a Kossuth-utcai templomban. Rokonaikat és ismerőseiket szeretettel meghívják.

Elfogták a nyilasok gyári kémszervezetét

A politikai rendőrség egyre nagyobb számban tartóztatja le a mult rezsím hírhedt nyilasait és terroristáit. Elfogták a nyilasok gyári kém- és besugóhálózatának vezetőit: **Czentner József, Juhaček Nándor** mérnököt, **Horváth Dezsőt, Gáspár Sándort** és **Bene Gyulát**, mindnyájan a Ganz-gyárból irányították átkos munkájukat és sok ártatlan ember életéért felelősek. Rendőrkézre került az egyik

legvéresebb kezű munkásszázadparancsnok: **Hammer Ferenc** is, aki egymaga 30 emberrel vert agyon Ukrajnában, de kerelvényeivel együtt 300 ember haláláért terheli a felelősség.

Igazoltatás során fogták el **Hajduk Sándort**, a „nyirőmester”-t, aki hamis iratokkal próbált szökni. Hajduk több mint 100 embert gyilkolt meg és óriási értéket és ékszeret harcolt össze.

SZAKSZERVEZETI HIREK

A szellemi munkások szakszervezete a beszerzési csoport ügyében 7-én, délután 4 órakor a szakszervezeti székházban Arany János-utca 2. sz. alatt taggyűlést tart.

Bőripari munkások 7-én, hétfőn délután fél 5 órakor összltaggyűlést tartanak.

Építőmunkások 8-án, kedden d. u. 5 órakor bizalmi értekezletet tartanak. Rendkívüli fontos napirenddel. Minden munkáról, tekintet nélkül, hányan dolgoznak, egy bizalmi jöjjön el.

A jegyzőnyugdíjasok szakszervezeti vezetősége felhívja mindazokat, akik tagsági igazolványukat még nem vették át és májusi tagdíjukat nem fizették be, hogy adják meg befizetésüket május 7-én, d. u. 3 órakor a szakszervezetek székházában Arany János-utca 2. sz. alatt okvetlenül jelenjenek meg.

Szakszervezeti Szeminárium legközelebbi előadása május 7-én, hétfőn d. u. fél 5 órakor. Címe: A földosztás és a magyar paraszt. Előadó: ifj. Veres Péter.

Ipartestületi közlemény

A festő-szakosztály anyagbeszerzés és más fontos ügyekben hétfőn, azaz 7-én délután négy órakor ülést tart. A tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

A oukrász- és mézeskalácsos-szakosztály értesíti tagjait, hogy f. hó 7-én délelőtt 9 órakor az Ipartestület helyiségében, Ferenc József-út 28. sz. alatti tisztújító ülést tart, melyen egyéb fontos ügyek is tárgyalásra kerülnek. Pontos megjelenést kér az elnökség.

A debreceni Iparoskör f. hó 13-án, vasárnap délelőtt 10 órakor tartja évi rendes közgyűlést az Ipartestület Piac-u. 28. sz. alatti I. emeleti termében, melyre az Iparoskör tagjait tisztelettel meghívom. Zombor Károly elnök.

ORVOSI HIR. Dr. Salánki József rendelését megkezdte d. u. 3-5-ig Batthyány-u. 22. alatt.

Dr. Morvay Stefánia egyet. tanársegéd, fogszakorvos rendel Rákóczi-u. 13. sz. 4-6-ig.

Dr. Mezei Károly bőrgyógyász, ne-mibetegségek és kozmetika szakorvosa rendelőjét Kossuth-utca 32. alá helyezte át. Rendel: 11-12-ig és 2-5-ig.

APOLLO-MOZI

Előadások kezdete: fél 4, 5 és fél 7-kor, vasárnap 2-kor is.

A láthatatlan asszony

mulatságos, fantaszlikus történet. Főszereplők: Virginia Bruce, Lionel Barrymore.

Meteor-mozgó

Vasárnap és hétfőn **Külvárosi orszoba** Főszereplő: Karády Katalin Előadások kezdete: vasárnap 11, fél 2, 3, fél 5 órakor, hétfőn 3 és fél 5 órakor. Pénztár nyitás 1 órával előadás előtt.

Kereskedő Társulat közleményei

Korcsmárosok tagterkeztelése. Debrecen és Vidéke Korcsmárosok Ipartársulata választmányi ülésén elhatározta, hogy belép a Debreceni Kereskedő Társulatba és annak mint-egyik szakosztálya fog a jövőben működni. Legközelebbi tagterkeztelést már a Kereskedő Társulat dísztermében tartja május 10-én, csütörtökön d. u. 4 órakor. Felkéri az elnökség az összes helybeli és vidéki korcsmáros iparosokat, hogy a saját érdekében feltétlenül jelenjenek meg. Tárty: A szesztilalom miatt elmaradt forgalom pótlása és egyéb fontos kérdések. **Megalakult a fűszer-, gyarmat-, vegyi- és rövidárnyagkereskedők szakosztálya**, elnökeül Fáy Árpádot választotta meg. A szakosztály szoros kapcsolatot fog fenntartani a közéleti hatóságokkal, hogy azt az olcsóbb fogyasztói árak elérése érdekében indított harcában támogassa.

Felhívások

Felhívjuk Debrecen város és környéke lakosságát, hogy kincstári anyaggyűjtés céljából Makhelyükön megjelenő honvéd egységektől igazolást kérjenek. Honvédségi anyaggyűjtésre kizárólag nyílt parancsral ellátott honvél egységek jogosultak. A nyílt parancsban benne foglaltatik az anyaggyűjtésre jogosult honvédségi közegnek a neve. Az átadott, illetve átvett anyagokról az átvévo mindenkor elismervényt köteles adni. Elismervény nélkül semmit kiadni nem köteles a polgári lakosság. **Debrecen 6. honv. ker. parancsnokság.**

Egyesített fiúgimnáziumunk szeretne visszaköltözni régi helyére: a Fazekas Mihály gimnáziumba és ez alkalomból a Debreceni Állami Egyesített Fiúgimnázium tanártestülete kérésrel fordul a Fazekas Mihály gimnázium, Gyakorló gimnázium és a Zsidó gimnázium volt növendékeihez: barátaihoz és szülőkhöz.

Intézetünk, iskolánk régi épülete igen sok tatarozásra szorul, felszerelése semmi, Debrecen város vezetősége a mai lehetőséghez és jelenlegi anyagi helyzetéhez képest segíteni fog, amennyit tud. De önmagunkon is kell segítenünk! Azzal a kéréssel fordulunk tehát a város társadalma-hoz, elsősorban a szülőkhöz, az intézet volt növendékeihez, barátaihoz, síessenek a segítségünkre!

Mindenfajta pénz- és természetbeni adományt, juttatást kérünk és várunk és a közös munka sikere érdekében halás köszönettel fogadunk.

Csokonai-színház

Ma vasárnap május 6-én két előadás 2 órakor és fél 5 órakor **Deési Jenő, Nádasi László és Kőszegi Pál óriási sikerű zenés vígjátéka**

Nem házasodom!

Hétfőn fél 5 órakor

Nem házasodom!

Csokonai-színház Irodalmi Kamaraszínháza

a Városi zeneiskola előadótermében Vasárnap május 6-án **Sommerset Maugham A SZENT LÁNG** kezdete 5 órakor.

Ujszövetkezet születik az első szabad májusi verseny keretében

Közludomású, hogy a háborús nyomorúság elviselhetővé tételére egyes közületek részben belső támogatásból, részben tagjai hozzájárulásából élelmiszer, illetve áru-beszerzési csoportokat létesítettek.

A kisebb tökével rendelkező árubeszerző csoportok azonban vagy egyáltalán nem tudták az igényeket kielégíteni, vagy szervezettség hiánya miatt egymás között is akaratuk ellenére, olyan árkonkurenciát idéztek elő, hogy működésük se nem szociális, se nem gazdaságos.

Ez az egészségtelen helyzet késztette a debreceni közületi szellemi és fizikai munkásokat arra, hogy a májusi demokratikus alkotások jegyében létrehozzanak egy szövetkezetet, amely szerves kiegészítője lesz Debrecen gazdasági életének.

Ésszerűen termelni és fogyasztani, ez a racionális nemzedék jelszava, ez a jólét alapja. Legyen a mi elhatározásunk az országépítő munkának egyik léncszeme, követendő példája.

Fogadják szívesen szövetkezetünk megalakulására kiadandó meghívót, alkossuk meg együtt a

Debreceni Szociális Szövetkezetet,

legyünk annak tagjai szívvel, lélekkel, minden erőnkkel, mert egyesülésben az erő, hatalom, jólét.

Debrecen, 1945 május 3.

Az alapító bizottság nevében: a megyei, a városi, a debreceni MÁV, a posta, a pénzügyi tisztviselők, a nevelők, az igazságügyi, az OTI, az erdszeti, a HEV, a Világítási vállalat, a Dohánygyári, a munkügyi és a rendőrség tisztviselőinek és alkalmazottainak szakszervezete.

Propaganda szöveg

festő, kirakat-, kiállításrendező elhelyezkedne vállalatnál, politikai pártnál, színháznál. „Univerzális” jellegre kiadható.

Petőfi-mozgó (volt Vígsház)

Mai műsor: A francia himnalkotás kimagasló remeke **GIBALTAR**

Nagy kém-dráma **Viviane Romance** és **Erich v. Stroheim** főszereplésével. Legújabb orosz híradó. Előadások kezdete fél 4, 5 és fél 7-kor, vasárnap 2 órakor is. Pénztárnyitás kőznapon 1-kor, vasárnap d. e. 11 óratól.

SPORT

A DMTE csapata Nyiregyházaán szerepel ma délután. A Munkás csapat az alábbi összeállításban ját...

A DMTE clubhelyisége (Szent Anna-u. 56.) megnyílt.

A DMTE ökölvívó gárdája Nyiregyházaán bemutató-mérkőzést rendez, az ottani színházban.

HALÁLOZÁS. Özv. polgár Varga Gáborné Gyűllyás Juliánna 56 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn...

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonok, jóbarátok és ismerősök, valamint kartársak, kik Papp Lajos szobafestőmester végítességtételén...

Waffler Lászlóné Boros Irén fájdalommal tudatja, hogy szülei Boros Józsefné és Boros József 1944 december 27-én Bécsben meghaltak.

Ügyeletes gyógyszerárak: „Arany Angyal” (Ferenc József-út 50.), „Bocskay” (Bocskay-tér 1.), „Reménység” (Csapó-u. 22.)

Nyílttér. Lányomért sem erkölcsi, sem anyagi felelősséget nem vállalok. Szalai Imre, Szotyori-utca 31.

Hirdetmények. Debrecen város földigénylő bizottsága f. hó 6-án, vasárnap reggel 8 órai kezdettel, este 6 óráig tartó fuvós és cigányzenekarral egybekötött batyus összejöveteli mulatságot rendez.

APRÓHIRDETÉSEK

ALLAS. Keresek VIII. gimnázista mellé komoly tanárt vagy tanárjelöltet, ki az érettségire való előkészítését vállalja. „Brettségi” jelígyére. 29. Keresek jó munkás embert ócskabútorüzletbe, pakoláshoz értő, kihordani. Mezei, Vörösmarty 12. Ny. 10. Benkosztos idősebb férfit vagy nőt keresek közeli tanárra tanyámnak. Jókai-u. 38. sz. 33.

Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa az Erdélyből emigráltak összes lelkeseket, tanárokat, tanítókat felhívja, hogy szolgálati helyükre a legsürgősebben térjenek vissza és közvetlen felettes hatóságoknál jelentkezzenek — igazolva, hogy mi okból távoztak el, szolgálati helyükre való távollétükben hol tartózkodtak és mivel töltötték idejüket.

Az Igazgatótanács figyelmezteti az összes eltávozottakat, hogy amennyiben a Dunáninnen tartózkodók folyó évi június hó 1-ig, a Dunántúlon tartózkodók július hó 1-ig szolgálati helyükre nem térnek vissza, állásukról lemondottaknak tekintetnek, ha elfogadható módon nem igazolják elmaradásukat.

Az erdélyi református egyházkerület Igazgatótanácsa. Dr. Tavasz Sándor püspökhelyettes, elnök.

Az állami mértékhatóság hivatal működését megkezdte. Felhívom a városban lakó kereskedőket, iparosokat, piaciárusokat, gazdákat stb., hogy a közforgalomban használt mérőeszközöket az alatt felsorolt betűrendben és időben, a fenti hivatalnál (Simonffy-utca 7. sz.) hitelesítésre délelőtt 8 órától 2 óráig mutassák be. Hitelesítettni tartoznak mindazok, akik 1944. évben az időszakos hitelesítésen nem vettek részt és mindazok, akiknek bármilyen mérőeszközök hitelesítve nincsenek. Azok a mértékhasználatok, akiknek tudomása van arról, hogy mérlegeik a törvényes követelményeknek nem felelnek meg, azt már előzőleg javíttassák szakiparossal, mert a megvizsgált és rossznak talált mértéktárgyakért is meg kell fizetni a vizsgálati díjakat. A hitelesítési díjak az eddig fizetett összeg négyzérésére emelkedtek. „A” betűvel kezdődő nevek május 7-8-ikán, „B” május 9-10-ikén, „C” május 11-ikén, „D” május 12-14-ikén, „E” május 15-16-ikán, „F” május 17-18-ikán, „G” május 19-22-ikén, „H” május 23-24-ikén, „I” május 25-ikén, „J” május 26-ikán, „K” május 28-29-30-ikán, „L” június 1-2-ikán, „M” június 4-5-ikén, „N” június 6-7-ikén, „O” június 8-9-ikén, „P” június 11-12-ikén, „R” június 13-14-ikén, „S” június 15-16-ikán, „T” június 18-19-ikén, „U” június 20-ikán, „V” június 21-ikén, „Z” betűvel kezdődő nevek június 22-ikén.

Felelős szerkesztő és kiadó: DR. TARISKA ISTVÁN. Szerkesztő: VILÁG MIKLÓS. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debrecen, Ferenc József-út 28. sz. II. emelet. Telefonszám: 254. Nyomatott a „Szabadság” nyomdájában és kiadóvállalat körforgógépén Debrecen, József kir. herceg-u. 16. Felelős nyomdaigazgató: MÉNES JÁNOS.

Lehetőleg villanyhajtású körfürészt keresünk tűzfűvágásra. Rózsa divatcsarnok PIA C-UTCA 16. szám.

Lehetőleg villanyhajtású körfürészt keresünk tűzfűvágásra. Rózsa divatcsarnok PIA C-UTCA 16. szám.

Vízvezeték-szerelő segédet felvez Nagy szerelő, Szent Anna-utca 8. 10. Fialat lányokat könnyű munkára felvezetek. Hatvan-utca 13. Dobozyem. Ny. 6. Keresetek majoros vagy tanácsos férfit, vagy nő közeli tanárra. Bundi-u. 13. 81. Idősebb embert vagy fiatal gyereket tanárra felvennék. Ugyanott két darab hamiskutyát megvételre keresek. Henszel, Vörösmarty-utca 2. 111.

Központi egyetem mellett lévő szőlő- és gyümölcsösökben házfelügyelőt keresek lakással és más természetbeni járandósággal. Város-háza, Emelet 9. Dr. Vasné. 94

Házmeztört felvezetek szobakönyhítlakásért. Péterfia-utca 31. Asztalos építész. 135

Kifutóleányt felvez délelőtti Kollár órák, Kossuth-utca 4. 128

Rendos, szolid kislány nőtiszabó tanulókat felvétetik. K. Tóth Erzsébet, Gyöngyvirág-utca 12. 91

Bontlakó vagy bejáró mindenest felvezetek, lehet idősebb is. Szoboszlai-út 21/b. Fűszerüzlet. 87

Idős embert kondásnak keresek ellátással. Cím a kiadóban. 64

Varródba segédlyányokat felvez Kiss Katalin, Hatvan-utca 6. I. 20. 57

Kisebb háztartásba elmennek mindenesnek. Jelígye „Debrecen”. 55

Egy kibombázott asszony egy magános úrnő mellet felvétetik. Bathlyány-utca 24. szám. Középlakás. 53

Szerény igényű magános. nő házközüli munkára teljes ellátással felvétetik. Árpád-tér 7. 50

Tanítónőképzés növendék délelőtti elfoglaltságot keres, üzletbe is. Cím a kiadóban. 120

Háztartási alkalmazottat keresek azonnal. Piac-utca 10. I. emelet. Szabo Zsigmond. 122

LAKÁS

Két évig ingyen lakhat bombasérült. Epreskert-utca 19/b. két szoba, konyha házában, ha azt rendbehozzátja. Értekezni 19/a. alatt. 125

Kapualatti szépen bútorozott szoba kiadó. Nyil-u. 44. 96

Kettő szoba, fürdőszoba bútorhasználat azonnal kiadó. Zöldfa-utca 1. 95

Kéttagú család részére keresek kétszobás, teljes komfortos lakást kis udvarral, kerttel, nem központban, házhoz szállított kemény tűzfűvágó elcserelném szép férfi félcipőmet. Cím: Bethlen-utca 14. Tanfelügyelőség. Ny. 7

Orvosi rendelő és váró bútorozva kiadó. Péterfia 31. 136

Kiadó központban szép különbejáratú szoba hallal együtt orvosi rendelőnek vagy irodának. Cím Bajusz bácsinál megtudható. Vár-utca 2. sz. 74

Bútorozott szoba magános úrnak kiadó. Címeket „Belvárosban” jelígyére kiadóhivatalba kérem. 82

Lakást adok nagyobb családnak, aki ugyanott 20-22 holdig tavaszi kapásveteményt vállal harmadába. Értekezni Árpád-tér 40. sz. 44

ÜZENETEK

Felkérom azt a nőt, aki férje látogatása alkalmával levelet hozott fiamtól, Csomós Józseftől, Eötvös-u. 78. alatt. Szíveskedjen felkeresni, fáradsága honorálva lesz. 102

Bésohli hazajöttöket kérem, aki tud valamit anyámról, özv. Adler Cézáréről, értesítsen. Asbóth Elemérné, Nyírmártonfalva. 81

EGYÉB

Házat vónnék, esetleg kisse megrongált is lehet. Mikes Kelemen-utca 9. 138

Eladó szép úriszobabútor, komplett és antik szekrény, komótok, márkás zongorák, egy vég gyolcs-vászon 25 méter, szép hálóbútor, egy nagy álló óra. Vörösmarty 12. Ny. 8

Eladó szép topolya hálóbútor, asztal, székek, csipkefogónyók, lepedő, paplanlepedő, hencserterítő, zománcozott fürdőkád, könyvszekrény, férfi és női cipő, csizma, 2 drb. 4 m-es sünvas, jégsekreány. Vörösmarty 12. Ny. 9

Elveszett szombaton a Kassai-úttól Apaffy-utca 16. számú házban Némethy Lajosné, Némethy Margit és Kovács Imre nevre szóló összes élelmiszerjegy. A szíves megtalálóját adja be a „Szabadság” nyomdába. Ny.

Új rekamie, fotel, honosor eladó. Kandia 15. Kárpitos. 126

Egy beüvegezett ablakot eladó. Nyugati-u. 32. 129

Gyerekek faszandálok kapható. Ajtó-utca 20. 134

Eladó egy teljes fűszerüzletberendezés. Csonka-utca 20. Kopogás pinceablakon. 127

Csorépkályha eladó. Méliusz-tér 13. 131

Erős alakra férfi fekete ruhát veszek. Honvéd-u. 26. I. em. 3. 114

Eladó 4-lámpás gramofon erősítő. Piac-utca 56. szám. 132

Tengeri-, répa-földet adnék harmadába megkapálni. Lorántffy-utca 23. sz. 106

Kisebb méretű tangóharmonikát tűzfűvágó adok. Esetleg pénzért is veszek. Debrecen, Ruyter-u. 60. 105

Patkányfogó kutyát használatra vagy megvételre keresek. Kishegyesi-út 38/f. 104

Bútorpala piros és szürke színben eladó. Kassai-út 22. 103

Káposztáshordót keresek megvételre. Szappanos-u. 4. 101

2 drb. komondor kölyök-kutya eladó. Arany János-utca 27. Egy patkányfogó kutyát veszek. 100

Mész kapható, közén-faszénmegrendelést felvezetek. Grünfeld, Hatvan-u. 21. 97

5 kg. rézgálic eladó. Tóth János, Szondi-u. 19. 99

Különböző bútorok és egykettős jékeszekrény eladó. Zöldfa-u. 4. 98

Egy új asztaltűzhely eladó. Megtekinthető Kontsekk-utca 6. sz. 95

Egy előszobafal és egy öszecsukós vasgép/van eladó. Wekerle-sor 6. 92

Villamos mérőműszert (Volt, Amper, Ohm stb.) vennék 3000 P-ig, vasárnap. Pogány, Nyulas-telep, Görgei-u. 10. 90

Jókarban lévő konyhaszekrény eladó. Török Bálint-u. 22. 88

Artány süldeért elcserelném negyvenhármas csizmamát vagy csizmanadrágot, vagy pénzt. Csapó-u. 11. Takola. 89

Posti János közvetítő irodáját Magoss György-tér 15. alatt, kórházzal szemben ismét megnyitotta. 109

Eladó egy mázsa rézgálic, ára 20%-ban cukor és zsírszalonnában fizetendő. Ajánlatot „Rézgálic” jelígyére kiadóba kérek. 137

Lovát keres megvételre Debreceni Működgyár, Fűrdő-u. 2. 103

Egy gyermek mélykocsi eladó. Zápolya-utca 17. 112

Csizmanadrágot, közep-terreire férőinget, női tavaszi kabátot adok malacért, tengeriért, fáért. Nyil-utca 117. 133

Elida borotvaszappan, kölni, pudert, fogpaszta, szappan, cipőpaszta, borotvapenge, hajolaj kapható. Nadrágkoptató, lámpabél, köpperszallagok, övgurtni, lenheveder, csizmahúzó, rollószinór, öngyújtó, lél nagyban kapható. Női selyemharisnya, fejkendők, férfipuloverek, cerna és gépselyem kaphatók Hatvan-u. 6. Textilüzlet. 592

Szalongarnitúrák, ebédberendezés, szekrény és több különálló bútoradarab eladó. Megtekinthető 11-2-ig és 4-6-ig. Arany János-u. 2. földszint 2. 113

Férfi ruhaanyagot adok kettő drb., 8 hónaposnál nem kisebb sertésért. Cím a kiadóban. 110

Figyelme! Komoly társat keresek nagyobb tőkével. Borbély Lajos cukrász, Baranyi 16. Érdeklődés hétfő d. e. 10-2-ig. 150

Svájci fejőskecske bakjával eladó. Bihari-telep, Keresztes-u. 12. 78

Két szamar fogattal eladó. Szeder-utca 1. sz. 76

Fogászati anyagot veszek. Dr. Morvay, Rákóczi-u. 13. sz. 65

Szabóasztal, ebédasztal, kisebb asztalok, éjjeliszekrény és fürdőkád eladók. Nyilastelep, ref. lelkeszlak. 65

Eladó hibátlan metszett falitűkör. Bundi-u. 7. sz. 62

Mindenemű fonalból bármilyen fazonban kézikötést vállalunk. Mák-u. 29. Falóger mögött. 47

Eladó 15-20 q torma. Arany János-u. 31. Somogyi. Ugyanott egy pár 41-es férfi félcipő, új, elcserelnhető egy pár 36-os női félcipővel. K. 865

Kissé sérült modern ebéd-bútor olcsón eladó. Bontand-u. 3. 115

1.5, 3.5 HP 220 W. villanymotort veszek. Dr. Balala, Kaesa-u. 33. 116

Vasúttibúzt, kerékpárgumit, vörösrézlemez adok zsírozóért. Nyugati-utca 42. 117

Bontási anyagok eladók. Deák Ferenc-utca 12. K. 118

Márványlap, szürke, 166 x 66, egyajtós keményfa ruhászekrény eladók. Hajnal-utcai bérház, házfelügyelőnél. 118

Bombasérült ház javításánál részbeni hozzájárulásért üzlettel bérbeadó. Értekezni Homok-u. 60. 85

Csorgó madám, aki több éven át a DEMKE-ben is működött, május 1-től újra vállal maganszűléseket. Kérem a várandó szűléseket lehetőleg előre bejelenteni. Lakás: Méliusz-tér 7. (vörösmarty háta mögött.) 84

Megvételre keresek egy vízzel fűthető kettőfogépet. Cím: Rakovszky-u. 19. sz. 119

Mosást, vasalást vállalunk. Rákóczi-utca 10. sz. ajtó 2. 121

Szőlőkötő spárga kapható Eszenyi kötélygyártónál, Monostorpályi-út 82. 124

Fialat anyakaneva lovat elcserelnék egy jó igazolóval. Megtekinthető Honvéd-utca 81. alatt 8-12-ig. 86

Egy kis ipari Singer varrógép eladó. Kossuth-u. 41. Farkas Lászlónál érdeklődni. 77

Kerékpár-, varrógépjavítás. Varrógép- eladók, veszek, becserelek. Varrógépű eladók. Karsay műszerész, Magoss György-tér 9. 25

Kartolást vállalom. Csonka-utca 18. 31

Eladók és veszek használt férfi és női ruhát, szövetet és vészat minden mennyiségben. Juhász, Hatvan-utca 29. 896

Elvesztettem sötétkék női télikabátomat. Sámsoni Debrecenig 1. hó 2-án. Beesületes megtaláló 5 kg. zsef ellenében szíveskedjen leadni. Dobay, Miklós-u. 11. 58

Kocsi, tisztításhoz benzint veszek. Dalmi kalapos, Hatvan-u. 1. 60

Kartolást, fonast elsőrendű gyapjúval vagy nagy munkabérral megfizetjük. Termelőképek jelentkezzenek délután 6-ig, FAVORIT, Csapó-utca 24. 210

Új asztal téglá- vagy betonkutat, csimálok, javítók és tisztítók. Betonokat kszedek és áthelyezek. Vekony Lajos, Ruyter-u. 44. szám. 71

Ne törje a fejét hogyan lesz új nyakkendője, olcsón, ízlésesen újjáalakítom, javítom. Használt nyakkendők, veszek. Gyűjtőhely: Bor István üzlethelyisége (Város-háza épület). Műhely: Dózsa-utca 15. 45

Ruhára, harisnyára szép színű gyári gyapjúfonalak választhatók, előlegezettet két három napig fenntartjuk fehérben is. FAVORIT, Csapó-u. 24. 73

Használjunk békebeli parutból foszlány st pólót, műrostmentes, kiadós, amíg van. Favorit, Csapó 24. 865

Mindentéle bombasérült bútorokat veszek. Teleki-u. 6. sz. 599

Aranyat, ezüstöt, órat, briliánsat magas árrban vesz Blattner, Csapó 85. 179

Sertést, szarvasmarhát legmagasabb napi áron vásárolok. Vadász László, Miklós-u. 43. 10

Mozajklapok, Ahóhilemezek, fűrészpont szíkesztalaj javításra, mész-salak és kerti utakra vörös salak kapható a Debreceni Működgyárnál, Fűrdő-utca 2. 8

Modern stíl és antik búnyegek, márkás festmények, fél hálók, magános szekrények, ágyak, konyhaberendezések, étkészletek mindenemű lakberendezési tárgyak nagy választékban beszerezhetők Ivány Endre Áruforgalmi Irodájában és Műkereskedésében, Piac-utca 67. (Miklós-utca sarok) Ugyanott mindenféle lakberendezési tárgyat vegte

London, m Hollandia fe nepli. A szű azülés teg

II. évfolyam London, m Hollandia fe nepli. A szű azülés teg